

059

4-47

06 JUN 2009

1934 ՏՐԱՏ. Կ. ՏՈՒԿԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

Պատրաստեց՝ Կ. ԿԻԼԻԿԵՑԻ

1934

240

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ԿԻԼԻԿԵԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ

059
4-47

ՏՊ. Կ. ՏՈՒԿԵԱՆ ՊԵՅՐՈՒԹ

Հիշեցնում եմ,

1934. պատկերասրահ

Կիսակազմի պատկերասրահ

Բ. Գրիգորյան

ՔՅ թույլ, 1934

059

4-47

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

«Յիշատակարան», Օրացույցը հրատարակու-
թիւնն է ձեպէլ-Մուսայի Ներկչ. Մարմնին:
«Յիշատակարան», ին լուսանկարները կը խոր-
հողանեն 1915ի հերոսավարք: Առաջացան
նահատակ փայտի եւ ծովակալին պատկերնե-
րով միայն զարդարել օրացույցնիս, բայց դժբաղ-
դաբար անհնար եղաւ, որովհետեւ շատեր լու-
սանկարուելու բազոր չէին ունեցած եւ ուրիշ-
ներ ձեռքէ հանած էին զանոնք 1915ի դոն ու
բոնի ժամանակ, ուստի, ստիպուեցանք վիրաւոր-
ներու եւ աչքառու դեր խաղացող, ինչպէս նաեւ
դեկավարի խիզախ եւ պատասխանատու պաշ-
տոնները սանող հերոս հայրենակիցներու պատ-
կերներով ամբողջացնել զայն:

Նպատակնիս է յաւերժացնել մեր պատերազմի
նահատակներուն պանծալի յիշատակը: Եւ ար-
տայայտել նաեւ մեր երախտագիտութիւնը ժրնակ.
մեծ ազգին.

Բ. Գրիգորյան. Կ. Վ. Գ. Զեկեկեկեկ

1934 - Յ. 24 - 18/2

Կ. Կ. Կ.

059
4-47

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍԻ

Սուէտիոյ դիւցազնամարտը շատեր կը վերագրեն
Լ. Յ. Դշնկցթն. և ապստամբութեան զեկավարներու
անունը կը նսեմացնեն, Մ. Տէր Գալուստեանի ճակ-
տին տանիլ դնելով Տմլազեանի, Եագուպեանի, Յա-
պէշեանի, Մարտիրեանի Թըրուբեանի և այլնի պանծա-
ցուցած և կերտած ապստամբութեան փառքը:

Հոս ճիշտ տեղն է բնութ, պատմութիւնը խեղա-
թիւրոզ սովետներու երեսին որ Սուէտիոյ ապստամ-
բութեան մէջ ոչ մէկ կուսակցութիւն յառաջապահի
դերն է ունեցած այլ ժողովարդն էր: Սուէտիոյ քա-
չարի հայութիւնը, ինքնապաշտպանութեան գի-
տակցութեամբ վառուած, ոտքի կանգնեցու և փրկեց
իր ու հայու պատիւը: Բայց եթէ պատմութեան խա-
չագողները կը խորհին թէ այդ թուականին Սուէտիոյ
մէջ դաշնակցութիւնը միայն կար որպէս կազմակեր-
պուած? Կուսակցութիւն? չափազանց կը սխալին, որով-
հետև Սուէտահայութիւնը յետպատերազմեան տարինե-
րուն միայն ճանչցաւ դաշնակցութիւն կոչող աւազակ-
ային կազմակերպութիւնը՝ և երանի՜ թէ չճանչնար: Իսկ
իրականութեան մէջ Հնչակեան Կուսակցութիւնը առ-
կէ շատ առաջ կազմակերպուած էր և ապստամբութե-
ան մէջ Հնչակեանութեան ներկայացուցած ոյժը մենք
Սուէտահայերս երբէք չպիտի գիշանինք բողոքատեմ
դաշնակցութեան հետ որ, այն ատեն գրեթէ գոյութիւն
ունէր:

ԱՆԱԶՍԻ

Չ Օ Ն

Ներկայ օրացոյցս
Կը նուիրեմ ինկեղի յիշատակին,
Բոյոր սևուց՝
Որով ինկսն-
Կայեմասիրտ ձեռքերու,
Հայսևուն փստերու,
Անագնիս հսկառակորդներու,
Եւ ստրացող իժերու՝
Դաշնակցութեան գնդակով:

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶԸ

20 MAY 2013

ՅՈՒՇԵՐՈՒ ԽՈՐԱՆՔԻՍ

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՅ ԱՌԻՒ

Բաղձանք, մաղթանքս՝

Սիրոյս բխերով,

Արագ հովերով,

Չեզի բող հասնին.

Ու Չեզ հասցրնեն՝

Յաջող, շէն օրուան,

Սիրալի սարուան,

Չեր փառով կեանքի

Այդ վսեմ գարնան.

Որպէսզի եւ հոն՝

Մարմնացած յոյսով,

Երջանիկ կեանքով,

Չանքի Չեր վարձով՝

Ապրի՛ք յաւիտեան :

Մ. Մ. ՍԷՃԷՐԵԱՆ

2450-91

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1934

ՅՈՒՆԻՆԱԿԱՐ

1934

1 **Երկուշաբթի**
ԿԱՂԱՆԴ

ԵՍ ԻՄ ԱՆՈՒՇ

«ՀԵՐՈՍ»-Ի ԲԵՐՆԻՑ

Ե. Չ. Իճ.

Ես իմ լուսած շայասանի հոգին փչած սա-

նց եմ սիրում

Մեր վայրերան առուղների սազին լացի լա-

րն եմ սիրում

ու նախանձի մազն սրբի՛ն, փախուսիս մեջ

բուսուսական

Գարապէտի փառանքի գարապարի հոգն

եմ սիրում

Սիրում եմ մեր հայրենիք բուսու, անէր,

ոսից. հոյսան

Սիրում եմ ի՛ր՝ մեր օրեի դասերը չոր, լեզ

ու խոպան,

Ջրանցների զուլալ շրին, ու գործասան ծու-

խին փոխան

Եզրայրասպան կո իւններից արիւնաներկ

տաքն եմ սիրում:

Ես իմ անուշ շայասանի խնդրաբանը

ժամն եմ սիրում՝

Գոյն գոյն խաչի անուցի սակ փող, զոր հաւ-

լել զաս եմ սիրում

Ու ներհաղթի զարան զարան հազարների

խնդաններից

Ե՛կու երեք շաբաթների փախուսական խու-

րը նեմ սիրում:

սիրում եմ ես կոխած տեղս անտեղ իսկոյն

միայրենից

յրան համար, Բանի մըքնկեր, գրոս մը ճօն

բերք մը ների՛վ

2 **Երեքշաբթի**

3 **Չորեքշաբթի**

4 **Հինգշաբթի**

5 **Ուրբաթ**
ՃՈԱԳԱՅՈՅ

6 **Շաբաթ**
ԾՆՈՒՆԴ

7 **Կիրակի**
ՄԵՆԵՂՈՅ

ՔԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍԲ

Քաջալերուած «Կիլիկիա» Պատի Տարեցոյցի 1933ին գտած այն գեղեցիկ ընդունելութեանն որը մեր ազնկայածէն աւելի պահանջուեցաւ Հայ հասարակութեան կողմէ :

Գտնուեցան շատեր որոնք իրենց ունեցածին վըրայ երկրորդ մը աւելցնելու համար փափաքեցան ունենալ մեր հրատարակութիւնն ալ :

Ուստի նոյն քաջայուսուածութեամբ կրկին ձեռնարկեցինք Բ. Տարիի (1934 ի) հրատարակութեան Ա. տարիէն աւելի ճոխ ըովանդակութեամբ, այս անգամ թերթիկներու երկու կողմերն ալ տպուելով :

Կր մաղթենք որ գալ տարի աւելի ճոխ հրամցընելու բախտը պիտի ունենանք : Ինչպէս նախորդի նոյնպէս Բ. տարուայ հրատարակութեան մասնաւոր աշխատակցութիւնը բերող յարգելի անձնաւորութեանց մասնաւոր շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ և կը սիրեմ յուսալ թէ Գ. տարիին ալ իրենց թանկագին աշխատակցութիւնը բերելու չպիտի զանան :

Կարեւոր . . .

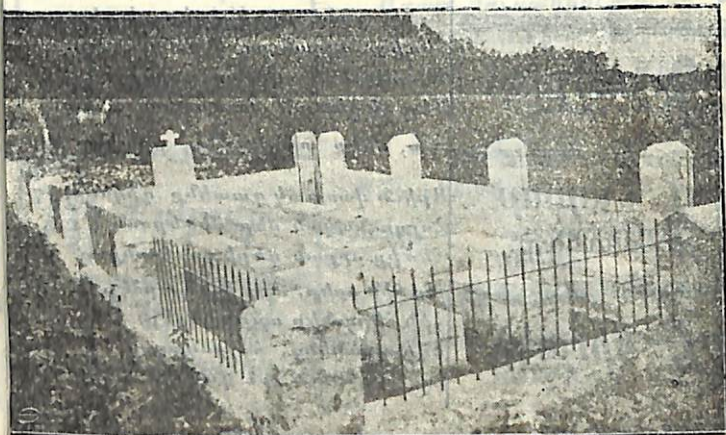
Այս տարի ուշագրաւ տեղ տուինք առաւելապէս Ճէպէլ-Մուսացի յարգելի ընթերցողներուն իրենց սիրելի հայրենիքին ու անոր քաջարի զաւակներուն

քաջագործութեանց և այլ կարեւոր լուսաբանութեան շուրջ :

Արդէն հրատարակուած տարեցոյցներու կարեւոր մէկը մասին սպառուժը ապահովուած է Ճէպէլ-Մուսացի գիւղերու մարմնի կողմէ իսկ մնացածը ապահովուած է սովորական յաճախորդներու կողմէ :

Արդ լրացնելէ առաջ խօսքս, մաղթեմ որ այս-1934 տարին 1933ի նման արիւնոտ տարի մը չըլլայ, այլ վերելքի և երջանկութեան տարին ըլլայ : Իրսփիւռս գտնուող հայերուս և ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ՄԱՅՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ սարալանջերուն վրայ խայտացող Հայ Աշխատաւորութեան :

Կ. ԿԻԼԻԿԵՑԻ

ՍՈՒԷՏԻՈՅ ինքնապաշտպանութեան մեջ նահապետաւորութեան յուսարձանը :

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ
ՅՈՒՆՎԱՐ

8 Բ. շաբթի

Իմ դառնացած սրտի համար վերազարդ-
նումի հեկեաք չիկայ,
ձիւն ող աւան բաց ող շրանցք, հոյր հերկող
անհաս չիկայ
Հայասանը քրչիւ ամբողջ, մէկ հասիկ իսկ
հաց հաս, չիկայ:
Ձեկոմերի զնսաններից դուրս արտող անձ
մէկ հաս չիկայ:
Եւ էլ լինեմ չեմ մտանայ Բաղասկանեա-
զը մեր,
Երգիւրէ ծով Հայասանի իւրօրիկի ճրագը
մեր,
Ինչեան էլ սուր սիրս խոցեն ճէտայիկ եր-
գերը մեր,
Էլի ես ինչ, արկածավար արիւնքամ Բար-
սըն եմ սիրում,
ԲՕՆՇՕՆ

9 Գ. շաբթի

10 Դ. շաբթի

11 Ե. շաբթի

ՆՈՐ Ա.ՉԳԱԿՈՉ

Մշակ, բանւոր, ուէնջպէր ախպեր,
Հեռի՛ք որքան քսակնիս բանանք,
Պրոմէթէոսի տխմար դործիք
Մեր շէֆերուն առատ փող տանք,
Միս, մենք տանջուինք, քրտինք թա-
փենք,
Արիւն վաստակ դատենք, դիզենք,
Հօյպունական մեր մեծերուն
Հեռիք որքան գերի դառնանք,
Ո՛վ հին օրեր, մեզ ետ դարձէք
Հին հերոսներ ոտքի կեցէք,
Եղբայրանենդ, հայրենադաւ
Այս ցեցերուն լաւ դաս մը տանք:
ՄՈՏՍ.

12 Ուրբաթ

13 Շաբաթ
Ա. ԳՈՒՆԵԿՅՔ.

14 Կիրակի

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ
ՅՈՒՆՎԱՐ

15 Բ. շաբթի
ՃԳ. ՅՎԳ, ՄԿր.

16 Գ. շաբթի
Ս. ՊԵՏ ԼՅր.

17 Դ. շաբթի
Ս. ՏԻւր. սպան.

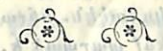
18 Ե. շաբթի
Բամազան

19 Ուրբաթ

20 Շաբաթ

21 Կիրակի
Ա. Բարեկ.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐ

Հայ դիրբրու գիւտը՝ 405ին,
Հայկական Ոսկեզարը՝ 405-440,
Վարդանանց Պատերազմը՝ 463ին:
Դաւիթ Բէկի պտտերազմը՝ 1722,
1885ին հիմնուեցաւ Արմենական
Կուսակցութիւնը:
1887ին հիմնուեցաւ Հնչակեան
Կուսակցութիւնը:
1909ին հիմնուեցաւ Ռամկավառ
Ազատ Կուսակցութիւնը
1890ին հիմնուեցաւ Հայ Յեղա-
փոխական Դաշնակցութիւնը:
Սասնոյ Ա. ապստամբութիւնը՝
1894ին:
Պապը Ալիի սոյցը՝ 1895ին:
Սասնոյ Բ. ապստամբութիւնը՝
1909ին:
Կիլիկիոյ Կոտորածը՝ 1909ին:
Մէկ միլիոն հայերու Կոտորածը՝
1915ին:

ԶԱՐԿ ԿՈՎԿԱՍ

(Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆԻՆ)

«Աղազարեանը անշունչ գեղին փռուեցաւ ափսարար զարկը-
ուած կռնակին. ուրագործը կնոջընէ փոքրիկ աղջկան վրայ
«ես գեղի պարպած ե...» (ՈԶ-ԴԱՇՆԱԿՅԱԿԱՆ ՀԱՅ ԹԵՐԹԵՐ)

Զա՛րկ Կովկաս, խփիր, մատաղ եմ բազկիդ,

Մութ փողոցների ա՛յ հերոս իկիս,

Զա՛րկ առանց վախի, զա՛րկ բայց՝ .. եսեւէն,

Փախուստիդ՝ խաւար գիշերն ապաւէն:

Պողպատ է պատել դաստակդ ուժիդ,

Միամիտնն րի արնոտ ֆոնտերով,

Մզգէրը ձեռքիդ սեւ վրէժ դառնայ,

Զա՛րկ Կովկաս, Հայը՝ հայ ձեռքով վերնայ:

Զա՛րկ Կովկաս, չըլլայ խնայես մօրկան

Հօր մահը լացող փոքրիկ աղջկան,

Մաքրի՛ր առմատից ողջ ցեղը Հայի,

Գնդակէդ իսկի մի հայ չազատի:

Այդ է պահանջում շահը հայրենեաց,

Այդ էր օրէնքը մեր հին արքունիաց,

Այգպէս են կոռել նախարարք նախնիք,

Տե՛ս Բզնունըքը, Տե՛ս Մանազնունիք:

Զա՛րկ Կովկաս, կրկին քեզ չքնաղ առիթ

Արժեցնելու քառասուն տարիդ,

Ինչ որ չէ կրցիր անել դու կարսում,

«ԱՆԵԼԻՔ»-դ անա մուս մութ փողոցում:

Զա՛րկ Կովկաս, հա զա՛րկ, վառօգն ու կապար
Մթերքը շատ է հնուց մնացած

Ազեքսանդրապօլ հատ մը չսպառած՝
Կայէնն է բերել Աբէլին համար:

Զա՛րկ Կովկաս ուժգին, խփի՛ր անվարան,
Աժէն մի հայ որ փոես անկենդան,

Գիտցի՛ր կ'ըսպաննես հողար թուրք, քուրտ,
Այգպէսով կուտաս, վրէժիթ յագուրդ:

Զա՛րկ Կովկաս, չըլլայ խիղճդ գալարի,

Մահը Հնչակի, մահը Ռամկավարի,

Եւ մահը նոյնիսկ ըմբոստ ընկերի,

Մեղք չի համարում, Աստուած կը ների:

Զա՛րկ Կովկաս, զա՛րկ ջան, ու զարկիդ համար

Դու լաց մի՛ լիհիր—Պարնասի կատար

Մի աշուղ դարիպ, Մեյիսի կոռնկ,

Սուռ ձեւի համար կը թափէ արցունք.

Զա՛րկ Կովկաս, Գարգի՛ր հայեր պատուական,

Հայը՝ Չարդերու ունի թուական,

Թո՛ղ քու Չարդերդ ալ մի նոր վրացեան

Արիւն-տառերով անցնէ մատեան...

1915ին.

22 Բ. շաբթի

Ռուսական Յեղափոխութիւնը
1917 Փետր.ին:

23 Գ. շաբթի

Հայաստանի Խորհրդայնացում
1920 Նոյեմբերին:
Իզմիրի ջարդը 1922ին:

24 Դ. շաբթի

1870ին Կարնոյ մէջ կը հիմնուի
«Գաղտնի Միութիւն Բարձր Հա-
յոց» միութիւնը:

25 Ե. շաբթի

1921 Յունր. 21 տեղի ունեցած
է Մարաշի հերոսամարտը և նա-
հանջը:

26 Ուրբաթ

Հայոց Տօնացոյցը տպագրուած է
Պոլիս 1568ին. Նոյնպէս Պոլիս
տպագրուած են Տաղարան, Ժա-
մագիրք, Պատարագամատոյց:

27 Շաբաթ
Ս. Արգ. Զօր

1872ին. Գրիգոր Արծրունի կը
հրատարակէ «Մշակ» թերթը, որ
կը դառնայ հանդիսավայր՝ հայ
ազատաստոն մտածողութեան:

28 Կիրակի
Ս. Գրի. Ա.ս.

1880ին Թիֆլիզի մէջ հիմնուած
է Ռուսահայոց հրատարակչակ. և
բարեգործական ընկերութիւնը:

1934

1934

Ս Ո Ւ Ա Կ Ի Ն

29 Բ. շաբթի

Ի՛նչ ինչ տրիսուր և սրտագին
Կերգես աղու՝ սիրուն սոխակ,
Արդեօք՝ վարդիդ փթթածարմին
Թառամեցա՞ւ քրնքուշ բաժակ:

30 Գ. շաբթի

Տրտմաթախիծ՝ ե մեղամաղձոտ
Գեղգեղանքով քո հրատոր
Կը հըրգեհես սիրաս վըշտոտ
Սոր վիշտերով, թախիծով նոր:

31 Դ. շաբթի

Առաւ օտեան քրնքուշ զուսա՛ն
Ձեփիւռին հետ այդ հեշտորոր
Ի՞նչ անուշիկ միաբերան
Կերգես կեանքի թախիծը նոր:

Ա՛հ իմ թախի ընկեր սոխակ,
Լուէ՛ միքիչ մերգեր խընդրեմ,
Վարդիդի ոխան լուսաբաժակ
Շուշանները քեզ նուիրեմ:
Ղաղար Ք՜՜յ. Գըճըլեան

— Հնչակեան կեանքը հայ կեանքին կը նմանի իսկ հայ կեանքն ալ Հնչակեան կեանքին :

Դաշնակցութեան նպատակը խաղող ուտել չէ՛, այլ պահպանել ձեռքը և :

Այս օրուան մեր ըսածները վաղը կեանքը ցոյց պիտի տայ :

Սաւարեալներու մէջ մոլորածներէն մին՝ լուսաւորութեան բերելը, Հայ նահատակներէն մին՝ կենդանացնել է :

Երեւանը այլևս Հայուն յոսուորութեան կեդրոնն է ինչպէս երբեմն մասաթը կը համարէինք Պոլիսը :

Ձոհողութիւններով ձեռք բերուածը դուրգուրանքով գործածելու ենք :

Բոլորովին չեղածէն՝ եղածը ինչ որ ալ ըլլայ նախընտրելի է :

Արեւն ու Լուսինը միայն՝ հաւասար արդարութիւն կը բաժնեն մարդոց :

«Զէյթունի Իսխանին Հովոցը» նիւթին արուեստը սեսնել յաջորդ էջին վրայ :

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1934

ՓԵՏՐՎԱՐ

1934

1 Հինգշաբթի

2 Ուրբաթ

3 Շաբաթ

4 Կիրակի

5 Երկուշաբթի

6 Երեքշաբթի

7 Չորեքշաբթի

ԿԱՐԵՒՈՐ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐ

1919 Յուլի. 29ին մեռաւ Հայաստանի Հանրապետութեան հիմնադիր Արամ Մանուկեան, Երեւանի մէջ :

1903 Փետր. 2ին յեղափոխականի արգար գաշտնով կ'իյնայ Վարդգէսի մասնիչ Սաչիկ Սէմէրճեանը :

20,000 Հայեր Պարսկաստանէն կը դադթեն Հնդկաստան ու կը հաստատուին Մուրաթ. Մատրաս, Կալկաթա, Չիդրայ և Սեղապատ :

1695ին շինուեցաւ Չիդրայի հայոց եկեղեցին որ քրիստոնէական տաճոյնէն հնագոյնն է :

Սեյճուքներու Հայաստան արշաւանքը կատարուած 1044ին :

1920ին Հայաստանի անդրանիկ Համալսարանը հիմնուեցաւ :

1921ին Սողոմոն Թէչլէրեան ըսպաննեց Հայ Ազգի դահլիճ Թալաւաթ փոչան Պերլինի մէջ :

ԶԷՅԹՈՒՆԻ ԻՇԽԱՆԻՆ ՀՈՎՈՅՐ

Գրախոսատեսիլ քաղաքին ծոփն գուրս ցցուած. երկնասլաց հաստաբետտի մը՝ Պէրզինկա լերան կուշտին կը գտնուի Զէյթունի Նազարէթ-Չավուշ իշխասնին հովոցը, ապառաժի մը մէջ մարդկային ստեղծագործութիւնով կարծես շինուած էր այդ քարէ սենեակները տասնէ աւելի, մէկը միւսէն դեղեցիկ ու հիանալի: Այդ դեղեցկակերտ սենեակներուն առջեւ ընդարձակ տափարակ սաքու մը՝ եզերքը ուռի ծառերով շրջապատուած, իսկ սենեակներու տակէն, ապառաժներու խորէն գուրս ցայտող, սառնանման պաղպաղուն և արծաթափայլ ջուրերը աղբիւրներ ձեւանալով կը քերէր ուռիներու արմատները և յետոյ գահավէժէ մը վար թափելով կը գառնար ջրվէժ մը ու վերջէն կ'երթար ջուր տալու այգիներուն և պարտէզներուն՝ որոնք փոռած էին հովոցին վարը: Այս երկնապարգեւ տեսարաններու խոտս, մարդ ինքզինքը կը գտնէր դրախտի մը մէջ, դրախտ մը որ Հելվէտիոյ մէջ անգամ քիչ կը գտնուի:

Զէյթունի Ս. Աստուածածնայ վանքը որ կը գտնուի Հովոցէն քիչ մը վարը, անձայրածիր պարտէզներու մէջէն հասակը ցոյց տալով՝ ուխտատեղի է, և տարին անգամ մը, հեռաւոր քաղաքներէն, Այնթապէն, Հալէպէն, Մարաշէն, Էլպիսթանէն և շրջակայ բոլոր հայաշատ գիւղերէն, անթիւ անհամար ժողովուրդ ուխտի կուգար, և անոնք շարաթներով կը վայելէին, անուն ու հոչակ հանած հայրենիքիս

թովիչ և հրապուրիչ բնութեան տեսարանները և Ս. Փրկիչի տաք և պաղ ջուրերու մէջ ալ լողանք անելով կը վերադառնային իրենց տեղերը, և անգամ մը եկողը ուրիշ տարիներ անգամ մ'ալ կուգար ստուարաթիւ ընկերներով:

Այն տարին, 1906, Ս. Աստուածածնայ տօնը երկնապարար ցնծութեամբ տօնուեցան վանքին մէջ, երանելի տարիներ, և ուխտաւորներու շատութեան պատճառաւ տաճարը նեղ գալով «Փառք ի բարձունս» ի և անդաստանի թափօլը տեղի ունեցաւ, վանքի ընդարձակ կալին մէջ՝ բացօդեայ, և օրուան Առաջնորդը՝ Գեր. Տ. Ներսէս ծ. վրդ. խապսեան կը նախագահէր օրուան շքեղաշուք հանդիսութեանց և պատարագիչն էր:

Առաջնորդ հայրը, անդաստանէն վերջ Ս. խաչը ի ձեռին, օրհնեց բոլոր ժողովուրդը, ամէն, անդաստանները և Զէյթուն քաղաքը, որուն ընդհանուր տեսարանը աւելի դեղեցիկ կերեւար վարը՝ ձորին հանդիպակաց կողմը:

Մեծելոցին յաջորդ օրը ժողովուրդը, սկսաւ ցանցառնալ, այդ օրը Առաջնորդ հայրը հրաւէր ստացած էր Նազարէթ Չավուշ Նորաշխարհանէն կէսօրուան և իրիկուան ճաշը Հովոցին մէջ միասին ընելու համար, կէսօրէն երեք ժամ առաջ, Առաջնորդը իր սեփական ձիուն վրայ աշտանակուած և մենք վանքի հինգ պաշտօնեաներս ալ, վանքի ձիերուն վրայ ձեռք առինք Հովոցի ճամբան, զառիվեր մը՝ որ վարը նայողին գլխու պտոյտ կը պատճառէր:

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՓԵՏՐՎԱՐ

8 Ե. շարքի
Ս. Վարդանանց

1922ին Հիմնուեցաւ Անդրկով-
կասի Խորհրդային Հանրապետու-
թիւններու միութիւնը :

9 Ուրբաւ

1918ին Կարսը յանձնուեցաւ
Թուրքերուն Դաշնակցութեան
կողմէ :

10 Շաբաթ

1920ին Կ. Մաղմանեան Իւրէյ-
լի մէջ հոշակեց Կիլիկիոյ ան-
կախութիւնը :

11 Կիրակի
Բուն Բաւեկն.

1894ին Տաճատեան Սասունի
մէջ ձերբակալուելով, ապստամ-
բութեան ղեկավարութիւնը ըս-
տանձնեց Մեծն Մուրատ :

12 Բ. շարքի
Մեծ Պահի

1917 Հայ կամաւորները Կիպ-
րոսի մէջ հաւաքուելով տարի մը
մարզուեցան :

13 Գ. շարքի

Արարայի զազաթին վրայ Հայ
կամաւորները տուին 24 մահ եւ
67 վերաւոր :

14 Գ. շարքի
Տեառնդաւազ

Եաֆայի մէջ տարափոխիկ հի-
ւանդութենէն Հայ կամաւորնե-
րը 123 զոհ տուին :

Արխանեան Գալուստ 14 տարի
բանտ մնալէ վերջ Հայ Գառին
մտանդութեամբը մեռաւ :

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՓԵՏՐՎԱՐ

15 Ե. շարքի

1909ի մեծ Չարգին Կեսարեան
աղատուեցաւ շնորհիւ Աղատ Ոս-
տանիկին (Հնչակեան) :

16 Ուրբաւ

1910 Սապահկիլիւա՛ն կայցելէ
Քոմարզան :

17 Շաբաթ

1896 Յուլիս 2ին Վանի ինքնա-
պաշտպանութիւնը թիւրք ան-
բոխին ղէմ, մասնակցութեամբ
Հնչակեաններու, Արմենական-
ներու և Դաշնակցականներու :

18 Կիրակի

1915 Յունիս 1ին Շապին Գա-
րահիսարի հերոսամարտը որ կը
տեւէ 20 օր :

19 Բ. շարքի

1903 Յուլիս 7ին Մահափորձ
կը կատարուի Ս. Սապահ-Գիւլ-
եանի վրայ Պոսթոնի մէջ : ✕

20 Գ. շարքի

1918 Մայիս 28ին կը հոշակուի
Հայաստանի անկախութիւնը որ
միայն երկու տարի կրցան կա-
ռավարել :

21 Գ. շարքի

1921 Ապրիլ 2 Երեւանի զրա-
ւուսը Կարմիր բանակէն :

Ռուբինեանց իշխանութեան
հաստատումը Կիլիկիոյ մէջ, 1080
Հայոց թագաւորութեան վերջ

15-25/6

Ուրոպոսոյտ առահետներէն ազատելէ վերջ, մեր
առջեւ բացուեցաւ կանաչազարդ այգիներու ճամբան,
որոնց զիւսցը. փառաւոր գիրքով կերեւար գղեակ
Հովոցը՝ քարակոյտին կգամ:

Հովոցին հասնելու քառորդ ժամ մնացած մեզի
զիմաւորեցին իշխանին գինակիր սպասաւորները և
օգին մէջ հրացաններ արձակելով թնդացուցին լեռ ու
ձոր և հանդիսաւորութիւններով մը առաջնորդուե-
ցանք ծոցափոր սպարանքը, և քարէ սանդուխին
վրայ մեզ զիմաւորեց իշխանը՝ ոսկեճաճուկ զգեստներ
հագած, իրեն շուրջ ունենալով չորս հատ հարազատ
զաւակները՝ մէկը միսէն աւելի վառվուռն ու գեղե-
ցիկ, ոտքի վրայ կեցած իշխանին քով:

Քառափոր գղեակը այդ օրը յոյժ ներկայանալի
վիճակի մը վերածուած էր, ծանրագին գորգեր գե-
տինը և պատերուն վրայ, թանձր ներքնակներ և
ոսկեթել բարձր մէկ կողմի վրայ չարուած, նահա-
պետական բնակարանի մը ձեւը առած էր, Առաջնորդ
հայրը ներս մտնելուն, իշխանը և զաւակները երկիւ-
ղածութեամբ համբուրեցին իրեն Ս. Աջը և մասնա-
որապէս պատրաստուած աթոռի մը վրայ նստեցուցին
զինքը իսկ իրենք գախտապարուեցան բազմոցներու
վրայ:

Այդ օրը ամբողջ գղեակը ոգեւորութեան մէջ էր,
ամէն կողմ շարժում, օրուան հիւրերը մեծարելու հա-
մար ոչ մէկ քան խնայուած էր: Քառորդ ժամ վերջը
սկսաւ աջահամրոյրի արարողութիւնը, տիկ. հաճի

ժայրէկը, իշխանուհին, դեռարոյս և դեռատի օրիորդ-
ներ, բնական ցցուն գեղեցկութիւնով, զարգարուած
տօնական ծանրագին և երկներանգ զգեստներով, ի-
րարու ետեւէ ներս մտան և առին հայր սուրբին օրհ-
նութիւնը և վերջէն կատարեալ քաղաքավարութիւ-
նով վերագարձան իրենց յարկաբաժինները:

Նոյն օրը հրաւիրուած էին նաև ուրիշ իշխանա-
զուներ ևլ, օրուան ընթացիկ լուրերէն վերջ, ճաշի
ժամանակը հասած ըլլալով, բոլորուեցանք սեղանին
չուրջը՝ ուռիներու շուրջին տակ, վազուն և զուլալ
աղբիւրին քովիկը:

Համատամ խորտիկներ իրարու ետեւէ բերուեցան
սեղանին վրայ, հարսեր, օրիորդներ, ծառաներ, ա-
ռաջնութեան պատիւին արժանանալու համար աւելի
ճարպիկութիւն ցոյց կուտային. սեղանին վրայի խան-
դավառութիւնը այնքան սիրավառ և զուարթ էր որ,
պնակներու կերակուրները անզգալիօրէն կը պարպուե-
ին, իսկ սեղանին մէջտեղը դրուած խոտոված գտնուե-
կէն պատառ մը անգամ չի մնաց:

Ճաշէն վերջ մէկ ժամ քուն, անկից վերջը կատան
նշանառութեան փորձերը, իշխանին տղաքները և ծա-
ռաները այնքան վարժ, որ օգին մէջէն սլացող թըռ-
չունները անգամ վար կ'առնէին: Ռեզումփորձէն
վերջ, իշխանը մեզի պտտուող գղեակին ծակն ու ծուկը,
իրիկուան համազամ ճաշը կրկին նոյն զուարթու-
թեան մէջ տեղի ունեցաւ և ուշ ատեն մեր հանգրստը
առինք փափուկ և ձիւնասպտակ անկողիններու մէջ,
սաքուններու վրայ, աստեղագարդ երկնակամարին

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՓԵՏՐՎԱՐ

22 Ե. շարքի

նական անկումը 1393ին :
1915 ապրիլին Սվազի մէջ ըս-
պանուեցաւ ընկ. Գաղիկ Օղան-
եան :

23 Ռոբար

1906 ապրիլ 15ին Հ.Բ.Ը.Մ.Ի.
կը հիմնուի Գահիրէի մէջ :

24 Շարար

1907 Յունիս 1ին Հայ-Թաթա-
ռական կոնսերուն աչքառու դեր
խաղցող և Շուշի քաղաքի պաշտ-
պան Քէօսէ Սարգիս կ'իյնայ
Թիֆլիզի մէջ «մահացու հայի
գնդակով» :

25 Կիրակի

1915 Յուլիս 30ին ուրբաթ ձէ-
պել Մուսայի արտագաղթի հրա-
մանը կը կարգացուի պաշտօնա-
նապէս :

26 Բ. շարքի

1921 ապրիլ 22ին Շիրակի միա-
ցումը Սորհրդային Հայաստանի
և թուրք զօրքերու նահանջը :

27 Գ. շարքի

1894 Մարտ 15ին Եօզղատի մէջ
կախաղան հանուեցաւ Յեղափո-
խութեան Անդրանիկ առաքեալ
Հնչակեան անմահն ժիրայրը :

28 Դ. շարքի

Հայերէն նոր ուղղագրութեան
հաստատումը Հայաստան 1922ին

ՆԱՀԱՏԱԿ ԸՆԿԵՆԵՐՈՒ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ

Յունիս 15էն 16 լուսնայու գիշերը՝ պատե-
րազմական ասեանի վնիռով, Պոլիս Պայազիսի
հրապարակը կախաղան հանուեցան հետեւեալ
ընկերները:

ՓԱՐԱՄԱԶ	ՄԻՆԱՍ ԲԷՇԻՇԵԱՆ
ՎԱՆԻԿ	ՍՄԲԱՏ ԳԼԸՃԵԱՆ
ՌՈՒԲԷՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ	ԱԲՐԱԿԱՄ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
ՏՕԲԹ. ՊԷՆԷՆ	ՄԿՐՏԻԶ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
ԱՐԱՄ ԱԶԸԳՊԱՇԵԱՆ	ՅԱԿՈՒ ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ
ՀՐԱՆՏ ԲԵՂԱՎԵԱՆ	ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ
ԵՐԻԱՆԴ ԹՕՓՈՒԶԵԱՆ	ՊՕՂՈՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՏԷՐՂԱԶԱՐԵԱՆ	ԵՐԵՄԻԱ ՄԱԹՈՍԵԱՆ
ԹՈՎՄԱՍ ՎԱՀԱՆ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ	ԳԱՌՆԻԿ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
ՄՈՒՐԱՏ ՂԱԶԱՐԵԱՆ	ԱՐՄԵՆԱԿ ՀՅՄԲԱՐԶՈՒՄԵԱՆ

Ռուսական ցեալումէն առաջ Վանի բան-
սին մէջ խեղդամահ եղած ընկերներու անուն-
ները:

ԱՍՕ	ԱՐՏԱՇԷՍ ՍՕԼԱԵՆԱՆ
ԱԲՐԱՀԱՄ ԲՐՈՒՏԵԱՆ	ԿԱՐԱՊԵ ; ՏԱՆԹԵԱՆ

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1934

ՄԱՐՏ

1934

1 Հիևզարքի

1903 Յունիս 7ին Հնչակեան կուսակցութեան գաղափարական օրկան:

2 Ուրբար

1930 Դեկ. 19ին Հ-Հապիպլի եկեղոցւոյ մէջ տօնուեցաւ Ս. Գ. Հնչ-կուսակցութեան Քառասնամեակը ձէպէլ-Մուսայի ներկջ. մարմնի նախաձեռնութեամբ:

3 Շարար

Ձէպէլ-Մուսայի Հայ Ազգ. Միութեան Կեդրոնական Վարչութիւնը հիմնուեցաւ. 1933 Ապրիլին Տօքթ. Ս. Մաթոսեանի քարոզչութեամբ:

4 Կիրակի

Նոյն շրջանի Լէզիոնական Միութիւնը հիմնուեցաւ 1933 Ապրիլին:

5 Երկուշաբթի

✓ Հայր կապրի երբ կազմակերպուի Մուրատ: +

6 Երեքշաբթի

Չէյթունի հաշտութեան պայմանագրութեան կնքումը 1896 Փետրուար 10ին: +

7 Չորեքշաբթի

1896 Փետրուար 12ին եւրոպական հիւպատոսներու միջնորդութեամբ Հնչակեան Յեղափոխական վարիչները արտասահման կը

մատչելի, անառիկ բարձունքներուն վրայ, խրոխաբար իրենց ձեռքին մէջ բռնած խաչանիչ՝ Պ. դրօշակը Նախաճաշէն վերջ կենդանիները կազմ ու պատրաստ, մեր շնորհակալութիւնը յայտնեցինք ներկաներուն և առջնորդ հայրը պահպանիչով մը օրհնեց բոլոր տնեցիները որոնք՝ զլիսաբաց ծունկի եկած էին սաքուն վրայ:

Մինչև վանքին կէս ճամբան, ձիաւոր սպասաւորներ մեզի ճամբու դրին և ժամը իննի ատենները, ներս մտանք վանքին մեծ դարպասէն, իրաքանչիւր ոք անցաւ իր գործին, մեր յիշողութենէն բնա՛ւ չի հեռացնելով այն ջերմ և գուրգուրալից հիւրասիրութիւնը որու արժանի եղանք իշխանին անմահական հովոցին մէջ: Իշխան Նորաշխարհան իր կորիւններով և ուրիշ բերդատէր իշխաններ ուրիշ հովոցներու ու բերդերու մէջ իրենց կարգին արծիւներու պէս թառած մեր սիրելի և պաշտելի հայրենիքին լեռներու կուշտերուն սեւեռաբիբ, տարիներ շարունակ հսկեցին ձեռք բերուած անկախութիւնը ձեռքէ չի հանելու համար, եկող գացող սերունդներ միեւնոյն ճամբէն քալեցին, բայց որ 1915ի համաշխարհային պատերազմին, մեր անագորոյն թշնամիին սեւ սաղրանքներուն երեսէն: ամէն յոյս և ակնկալութիւն սրբուեցաւ, Զէյթունցիներուն յոյսը մարեցաւ, այսօր մեր հայրենիքը աւերակոյտի մը վերածուած է միայն բուերն է որ վայեն այնտեղ, իսկ իրեն հարազատ վերապրող գաւակներ, ցրուած աշխարհի չորս անկիւնները կ'երազեն զեռ փառքերու վրայ, և այլ-

տակ, գիշերուան թագուհի, լուսնին արծաթափայլ լոյսին տակ:

Առաւօտուն կանուխ արթնցանք, գառներու մայիւնը ու կովերուն բառալը խառնուած թռչուններու գեղգեղանքին մեր սրտերը թունդ կը հանէր, իշխանին հովիւները իրենց պարտականութեան վրայ, հացի մախաղը իրենց ուսին, մականները ձեռքերնին, զարմուհիներու հրահանգին կ'սպասէին մեկնելու համար, որովհետեւ դաւարներու կթելու գործը դեռ չէր վերջացած:

Հովիւներու մեկնելէն վերջ, իշխանին աղջիկները փրփրադէզ կաթի գոյլերով վերադարձան մօտիկ փարախէն և քիչ վերջ սկսաւ կարագի սերի և մածունի պատրաստութիւնը:

Քառորդ ժամ վերջը պատրաստ էր նախաճաշի սեղանը ուռիներու տակ, սեղանին վրայ, մաքուր ամաններու մէջ դրուած էին առատ, թարմ կաթնեղէններ, կարագ, սեր, մածուն, հաւկիթ, անուշեղէններ, պանիր, պտուղներ, լաւաչ հաց, որոնց տեսակը շատ էր, նախաճաշի ատեն մեզի կ'ընկերակցէր նաև իշխանին հանին, տիպար տանտիկին մը՝ Նորաշխարհան գերդաստանի փառքն ու պարծանքը՝ որ աջէն ձախէն հրամաններ կուտար և հին կեանքէն կը պատմէր: Յիշեալը մայր եղած էր երկվեցեակ մը դաւակներու, որոնք ժամանակի ընթացքին իրենց կեանքը զոհ տուած էին, հայրենիքի ազատագրութեան համար և ինքը վերջին աստիճան ուրախ էր որ, անոնք նըռ իրեալ զինուորներ եղած էին, Զէյթունի այդ ան-

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՄԱՐՏ

8 Ե. շաբթի
Հանրապ. Սիրիոյ

զրկուին, Ազատի, Ապահ, Մլեհ, Հրաչեայ, Նշան, Կարապետ որոնք կազմակերպած էին Զէյթունի 1895ի աշխարհահռչակ ապստամբութիւնը:

9 Ռուբաք

«Նոր Երկիր» օրկան Գրանտ-Երջանի Պալքանեան «Մամուլ» օրկան Պալքանեան Երջանի:

10 Շաբաթ
40 Մանկ. Սեր.

«Զանգ» Պարս. Երջանի «Սուրիական Մամուլ»:

11 Կիրակի

Տարեդարձ Լիրանանի Հանրապետութեան:

12 Բ. շաբթի

Հնչակեան Օրկաններ.
«Հնչակ» թերթ Հայ, Յեղափոխութեան և օրկան Հնչակեան կեդրոնական Վարչութեան, որուն առաջին թիւը լոյս կը տեսնէ Ժընեւի մէջ 1887 Նոյեմբերին:

13 Գ. շաբթի

1894 Յուլիսին Հնչակեան օրկան «Գաղափար»ի առաջին թիւը լոյս կը տեսնէ Աթէնքի մէջ:

14 Դ. շաբթի

1903 Մայիս 9ին Հնչակեան Կուսակցութեան Ամերիկայի Եր-«Վերածնունդ»ի առաջին թիւը լոյս կը տեսնէ Ռուսձուգի մէջ:

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՄԱՐՏ

15 Ե. շաբթի

Ղանի պաշտօնաթերթ «Երեսասարդ Հայաստան»ի առաջին թիւը լոյս կը տեսնէ Պոսթոնի մէջ:

16 Ռուբաք
Յովն. Հայրապ.

1894 Մարտին Հնչակեան «Ապտակ» թերթին առաջին թիւը լոյս կը տեսնէ Աթէնքի մէջ:

17 Շաբաթ
Մուս ցի Վիրապ.

«Կայծ» օրկան Կ. Պոլսոյ ուսանողական Միութեան:

18 Կիրակի
Գայսեան

«Վերածնունդին» գաղափարական հանդէս Ամերիկայի մէջ:

19 Բ. շաբթի

«Երկիր» օրաթերթ Կ. Պոլսոյ մէջ:

20 Գ. շաբթի

«Զարթօնք» և «Լուսարձակ» Գահիրէի մէջ:

21 Դ. շաբթի

Քրիստոսէ 200 տարի առաջ Փիւնիկեցիք կը հնարէն Այբուբէնը:

530ին Թուղթի գիւտը:
1440ին Կիւթէնպէրկի տպագրութիւնը:

1922ին Գրանտսոցիք կը պարպեն Կիւիկիւն:

1864ին Գերութեան ջնջումը:

ևս իրենց նուիրական հայրենիքէն յոյսերնին կտրած միակ յոյսերնին դրած են, խրոխտ. և ամպասլաց Արարատի ստորոտին տակ ծլող ու ծագողը, մեր նոր Հայրենիքին՝ Հայաստանի վրայ, որ մը երթալ չարունակելու համար իրենց հին փառաւոր կեանքը, Հայաստանի սիրտը եղող Երեւան Մայրաքաղաքին մէջ:

ՄԱՇԹՈՅ ՔՀՆ. ՈՍԿԵՐԻԶԵԱՆ

Հօմս — Սիրիա. —

(Սուէիոյ ինքնապաշտպանութեան ղեկավարներէն)

ՊԵՏՐՊԵ ՏՐՄԼԱԳԵԱՆ

Նահասակուած՝

ԽԱԶՆԵՐ ՊԸԼՈՒԹԵԱՆ

Զոհուած՝

Մարտի զարդի ընթացքին, իր Վազրձի մեջ, երբ իր ներկայարտականութիւնը չի լրացուցած: յուրիւնը անհրաժեշտ է այսօր:

ԵՐԼՏԸ 2

Գարբնոցը Մեծ Ոճրին, բայցը դարավերջիկ Երոնին, ուր վսեմապատիւ աւաղակներու չքախումբ մը վեհափառ Աւաղակապետին հետ զլուխ—զլխի տըռուած արտասանեցին գեհննային պատգամը...

Գահրը թէտմիր՝

Ու ահա սարսափի շունչը շրջան ըրաւ Արեւելքի երկնակամարին տակ, Տաճկաստանի մէկ ծայրէն միւսը, սարսուռի հոսանուտները պտտցնելով կալանաւոր Հայաստանի երակներէն ներս...:

Ցնցուեցա՛ւ Հայոց Աշխարհը, ցնցուեցա՛ւ երկտարական կոճակի ճնշումին տակ կեդրոնախոյզ ոստումով մը բողբոջականօրէն սարսուղ փանամայի ջրանցքի խարակներու նման: Ու գիտակցական ամենի ծառայումով մը արձանացաւ իսպետական կամքին դէմ:

«Հայը մի անգամ էլ պիտի մեռնէր, ու Հայը ապրէր»:

Սասունը, որպէս թանձրացեալ խորհրդանշանը ընդվզումի հոյակապ ոգիին, որդեգրեց Յեղափոխութեան ուղին, իրեն նշանաբան ունենալով Աղատութիւնը կամ պատուաւոր Մահը փոխան անպատիւ կեանքին:

Զուշացաւ բախումը իրաւունքի Ախոյաններուն և Բոնութեան ասպետներուն միջեւ... հակայ բախումը...

Արդարութեան ճակատին վրայ Արդարութեան Կրանիթը, կար խրոխտօրէն համարտակուած, որուն

յարակոչկո՞ կողերուն կո՛ւզային զարնուիլ աշխարհա-
ղղորն ոռնուժով մը Մոլիոանդու՞թեան լեռնակուտակ
լորձունքները :

Բայց, Կրանիթր կը մնար անչարժ, անչարժ մա-
կընթացող յորձանքներու գերխուժումին առջեւ...

Երկրագունդը կը ճոնչար իր արնաթաթախ ան-
ոանցքին վրայ, արեգակնային դրուժեան ծիրանի
պարունակին մէջ, բազմաթիւ հոլովոյթներով :

Ժամանակի երկվարը մահուան հրէջը ուսին կանց-
նէր Արեսի բոսորափայլ դաշտերէն, սև կեանքերու
սև հունձք մը ձգելով իր անեզր ճամբուն վրայ...

Վատութիւնը բոյն կը դնէր թշնամի շարքերու
սրտերէն ներս : Իրենց թուական գերակշռութիւնը
ամիսներու երկարատեւ ոգորումին մէջ չէր կրցած
յաղթանակը ապահովել այն փոքրաթիւ լէզէոնին վը-
րայ, որ Արդարութեան շանթերով սպառազէն և զի-
տակցութեան ոգիով գտնեպինդ կը յաքառէր, ու կը
յաքառէր անխոցելի կերպով :

Յլան աննուաճելի էր իր սարերուն վրայ : Ու-
րեմն պէտք էր պատնէշները ամբողջովին լքել պար-
տութենէն ներշնչուած ամօթի չիկագոյն ջնարակը
երեսին վրայ :

Բայց ինչպէս արգարանալ խալիֆային առջեւ...

Այսպէս կը խորհրդածէր խուժանը բարբարոս-
ներուն, գերագրգռութեան նոպային մէջ Ապստամ-
բութիւնը մէկ հարուածով ծունկի բերելու ցնորքը
ապրեցողներ էր իր բորբոքած երեւակայութեան բոր-
բոսած խորշերուն մէջ :

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1934

ԱՄՐԻՒՆ

1934

1 Կիրակի
Չաւ. Ս. Յարքն.

2 Երկուշաբթի

3 Երեքշաբթի

4 Չորեքշաբթի

5 Հինգշաբթի

6 Ուրբաթ

7 Շաբաթ
Գլ. Յովն. Մկրս.

Երկրագունդի տարածութիւնը
509,950,000 քառ քիլոմետր է,
որուն հարիւրին եօթանասունը
ջուրով ծածկուած : մարդոց ընդ-
հանուր թիւն է մէկ միլիաո ինը
հարիւր հազար : որուն հարիւրին
35ը քրիստոնեայ է, 27ը ուտ-
տայական, 15ը Պաճման, 15ը Իս-
լամ, 7ը Հեթանոս և 1ը Հրեայ :

1921 Հայաստանի գիտական ի-
նստուտիտի հիմնադրու մը էջմիա-
ծնի մէջ :

1905 Հայ թաթարական կոիւններ :
1302 Գտնուեցաւ կողմնացոյցը :
Ժդ. Դարուն Վառոզը :

1598 Գուլպայի մեքենան :
1698 Թովմաս Սիւերին ըրաւ ա-
ռաջին շոգի մեքենայի փորձը :

1803 Ֆուլտոն հնարեց առաջին
Շոգեհաւը :

1895 Յունիս 23ին Կէտիկ փա-
շայի մեջ Հնչակեան երեք տէր-
րիտաներ կ'սպաննեն ծանօթ
մատնիչ թիւթիւնձեանը :

Շարունակէ՛, շարունակէ՛, ուրեմն վանքի սե-
րունդ, շարունակէ՛ Արքայից ցամառն նշաւակ չըլլա-
լու համար...:

4801

Ու ոգորումը կը շարունակուի...:

Կատաղիքը իրենց վայրենաբորբ երախը կը բա-
նան միանգամ ընդմիշտ կուլ տայու համար խոտվա-
րարներու բերդաքաղաքը...:

Եւ սակայն, զայն խածնելու և որովայնակուլ
ընելու անկարելիութեան առջեւ իրենց ժանիքները
կը փշուռին յեղակարծօրէն...:

Փօռատ գաղան այս անգամ վիշապային անեղ
պոռչտուք մը կ'արձակէ, կ'ոռնայ, անդադար կ'ոռ-
նայ դիւանարուած իր ցաւի անաանելիութենէն, ու
հազարդիսեան դեւերու նման իր ունեզերէն բոցերու
փոթորիկ մը կ'արտաշնչէ...:

Ի զուր, ի զուր սակայն... բերդը կը մնայ ան-
առիկ, և զերծ հրաբխային ժայթկումներու գրոհէն:

Երկաթէ ձողերով անանձանելի ցցապատնէչ մը
կը կառուցուի բերդին շուրջ, անոր հաղորդակցու-
թեան ճամբաներուն վրայ:

Հիմայ բերդապահները գառազեղուած են:

Բայց, ինչ զարմանք, այս պայմաններու տակ
նոյնիսկ, անոնք անձնատուութեան ոչ մէկ նշան ցոյց
կուտան, ընդհակառակը վրէժի հրաչէկ շամբուներու
տեղատարափ մը կը թափեն վարը, Անտօքի ստորտը...
և երբեմն անդիմադրելի խոյանքով մը կը խորտակեն
արգելքի բարավրունքը:

Ո՛չ, ո՛չ, կ'ըսեն կանանչ ապարոշները, մենք

չենք կրնար չափուիլ Սասունի հետ: Կուլի Նժարը
ճակատագրականօրէն կոչուած հայերու կողմը հակու-
լու: Ուրեմն, ինչո՞ւ արիւն թափել

Ստորտը անծայր գիականարան մը եղաւ:

Այսուհանդերձ, չեն ուղեր ափ մը անհաւատ-
ներուն դէմ իրենց տկարութեան ապացոյցը տալ,
յետոյ Մեծ Գահակալին մահացու կշտամբանքը հրա-
ւիրել իրենց վրայ...:

Կուռէ՛, կուռէ՛, ուրեմն, Երլտրզի վարձկան,
կուռէ՛՝ յինչեւ որ վայրենութեամբ շոգեպնդուած բա-
ղուկներուդ զարկերակները պայթին ժայռին տուած
հարուածներու անդրադարձումէն, ու դուն իյնաս
դիտապատ Հայու յաղթական կրունկներուն տակ...:

Ու պատերազմը խօլական աննախընթաց թա-
փով մը իր ճամբան կը հարթէ գիականըւրներուն
արանքէն: Ալլահ, Ալլահ ազաղակները անզօրութեան
պահուն արտասանուած, օգնութեան կը կանչեն եր-
կինքը:

Արէսը, սակայն, կը խնդայ անտարբերօրէն, կը
խնդայ ի տես իրեն ի պատիւ սարքուած այս կարմիր
խրախճանքին: Ճենճերուն բարձր գաւլաները, որոնք
կը բարձրանան, կեանքի տաքութեամբը եռուն ա-
րիւնի լիճերէն, անփոխարինելի երջանկութեան մը
դզլիսիչ բոյրը կը փոխադրեն իր հոգեկան աշխարհէն
ներս...:

Թագակիր հրէչը մահուան երկունքը կ'ապրի
տեսնելով Կարմիր Իրօջը, որ հակառակ աջէն ու ձա-
խէն պայթող ցուրականներու որոտալիր շառաջնե-

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

Ա. ՊՐԻՆԷ

8 Կիրակի
Նոր կիրակի

1903 Հոկտ. 26ին վերակազմեալները Լոնտոնի մէջ կ'սպաննեն հետեւեալ Հնչակեանները. Սաղունի, Ա. Գրիգորեան, Տ. Իգմիրեան:

9 Բ. շաբաթի

1904 Նոյմ. 24ին Հնչակեան երկու անմահն կտրիճներ Յաբէթ և Յակոբ կախաղան կը բարձրանան Խարբերդի մէջ:

10 Գ. շաբաթի

1918 Նոյմ. 11ին անձնատու. թիւնը և համաշխարհային պատերազմի զինադադար:

11 Գ. շաբաթի

1915 Յունիս 15ին Գոլսոյ մէջ տեղի կունենայ 20 անմահ Հնչակեաններու Ա. դատաւարութիւնը:

12 Ե. շաբաթի

1919 Փետր. 23ին Մոսկուայի մէջ Լենինի նախագահութեան տակ կազմուեցաւ Գ. Միջազգայնականի Ա. գոնկրէսը, մասնակցութեամբ այն երկիրներու Սօց. Դեմոկրատներուն որոնք իրենց ներկայացուցիչները չէին ուղարկած Պէրնի Բ. միջազգայնականի ժողովին:

13 Ուրբաթ

14 Ըսրաթ

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

Ա. ՊՐԻՆԷ

15 Կիրակի
Կանանց Կիր.

Կարլ Մարքս. գիտական ընկեր վարութեան հայրը ծնած է 1818 Մայիս 5ին Գերմանիոյ մէջ. և մեռած 1883 Մարտ 13ին Լոնտոն:

16 Բ. շաբաթի
Մուհարրէմ

1920 Մարտ 13ին Անտիոքի մէջ նահատակուեցաւ ձէպէլ-Մուսա-յի լաւագոյն զաւակները 4 հոգի վազըֆէն Յովհաննէս Փ. Գարթունեան, Խ-Պէյկէն Սամուէլ Գատրեան, Նիկոլ Նիկողոսեան, Հ-Հապէպլիէն Յովհաննէս Բէլեան:

17 Գ. շաբաթի

18 Գ. շաբաթի

1890 Յունիս 20ին տեղի կունենայ Կարնոյ Անդրանիկ զինեալ ցոյցը, ղեկավարութեամբ անմահ Հնչակեաններ Կարեկեանի, Աստարճեանի և Նշկեանի:

19 Ե. շաբաթի

20 Ուրբաթ

1890 Յուլիս 15ին կը կատարուի Ե. Պոլսոյ մէջ Գուճգարուի Հնչակեան մեծ ցոյցը գլխաւորութեամբ Մեծն Մուրաթի եւ Յ. Ճանկիւլեանի, որու միջոցին կը նահատակուին Մ. Նալբանդեան Յ. Ղամբուեան, Ա. Նազարէթեան:

21 Ըսրաթ

րուն, կը պահէ իր խրոխդապանձ դիրքը Յեղափո-
խութեան Ամբողջին վերեւ, հայ Ֆէտայի ջլապինտ
ձեռքերուն մէջ... կը ծածանի հպարտ անտարբերու-
թեամբ մը առանց աղդուելու իր սուլթանական խիթ
նայուածքներու ժահրակաթ սլաքներէն:

Հաշուեյարդարը կ'ուշանայ ու կ'ուշանայ...
ինչո՞ւ ասոնք, այս ապստամբները, սովամահ
չեղան մեր պաշարման պիրկ օղակներուն տակ:

Գլխապատռ մտածում...:

Վերջապէ՛ս, լոյս մը կը ցայթքի բորբոսած ու-
ղեղներու մէջ... Հայերու վրայ գէնքի յաղթանակ
տանիլ կարելի չեղաւ, դիւանագիտական յաղթանակ
մը տանինք...:

Ու ճերմակ դրօշը կը տնկուի բանակատեղիի
կեդրոնը:

Բերդապահներէն ստուար խումբ մը խաղաղու-
թեան կարօտը սրտին մէջ կ'ողջունէ այդ սպիտակ
փողփողումը:

Ա՛հ, ծուղակ, ծուղակ...:

Հայ մարտականութեան շարքերուն մէջ զգալի
նօսրացում մը... կռիւը սակայն, կանգ չառնելու վը-
րէժը, արդարութեան դայրոյթը աւելի բարձր խօսի
կըսկսի սրտերու մէջ: Առի՞ծներու կողքին ժատակ
առի՞ծները նոր մղումով յառաջ կը նետուին...:

Թշնամին կը զարհուրի...:

Բայց, վերջապէ՛ս, Հայ Յեղափոխութեան ուժի
պաշարը վերջանալու մօտ էր...: Բաղուկներու վեր-
ջին պրկում, վերջին խոյանք մըն ալ, երկսեռ հե-
րօսնե՛ր...:

Դժբաղդաբար, Ապստամբութիւնը իր վերջա-
լոյսի աղօտ շառայները կ'արձակէր: Թշնամին յա-
ռաջ կը խաղար...:

ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐ ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ՉԻՐ
ՅԱՐԳԱԾ. կը մնար գիմում ընել պատուաւոր մահ-
ուան: Շաքէն էր որ հոս իրենց առաջնորդը պիտի ըլ-
լար:

Բռնեցին այդ ճամբան, որ քարաժայռէ մը վար
գէպի անդունդ կընայէր...:

Սասունի բերդաքաղաքը ինկաւ հօհայեղափո-
խութեան ձեռքին մէջ. բայց ան եղաւ պատնէշը ա-
պագայ սերունդներուն, ուր մեքքայսօր կուգանք
պաշտամունքի խունկը մեր սրտերու բուրվառին մէջ
խոնարհ սբար ծունր գնելու նուիրական սելուէթնե-
րուն առաջ, Մեծն Մուրատի, Տ. Բաջի, Տ. Գարբիէլի,
Շաքէի և այն անուանի ու անանուն բոլոր նահա-
տակներուն, որոնք Հայրենիքի Աստուածատածարին
մէջ ողջակիզուեցան յօժարակամ զոհարերութեամբ
մը և իրենց արիւնի ճառագայթներով հրաշակերտե-
ցին Աղատութեան Արշալոյսը, որ այսօր անոնց պա-
տարագումէն քսանեակ տարիներ յետոյ, կը ցաթի
Արարատի մեծ ու փոքր կատարներու արանցքէն Հա-
յաստանի վրայ:

Ողջո՞յն, բիւր ողջո՞յն, Հայաստանին.

Պաշտամո՞ւնք, յաւիտենական պաշտամո՞ւնք Սա-
սունի յիշատակին:

Փա՛ռք տղգային աղատագրութեան պայքարին:

Ս. ՏԻՐՈՒՆԻ

22 Կիրակի
Կարմիր կիր.

23 Բ. շաբթի

24 Գ. շաբթի
Սգս. հնդ. ցնկ.

25 Դ. շաբթի

26 Ե. շաբթի

27 Ուրբաթ

28 Շաբաթ

Ս. Տ. ԳԱՔՐԻԷԼԵԱՆ
Խ. Հայաստանի Ժողովրդա-
յին Գործավարներու Խորհրդ-
դի նախագահ:

Երազիս մէջ միշտ կը տեսնեմ,
Վեհուն դէմքը՝ ականակիր.
Չեմ մոռանար սիրտը վսեմ,
Երբ արթննամ քունէս վտիտ
Աշտանակներ ոսկեգօծուած,
Պիտի կանգնեմ շիրմին վրայ,
Տապանագիր՝ փորագրուած,
Պիտ զետեղեմ—յաւէտ մնայ:
Որ նոր Դարուն ծնւող մտքեր,
Ճախրեն գովքը անմեղներուն,
Որոնք մեռան եղբայրակեր,
Գնդակներով.— օր մութերուն...:
Մարգարտայեռ խօսքերն Անոր,
Բարնանագեղ օրերուն պէս,
Չի՛ պիտի մոռնամ, երբ նորանոր,
Վիշտեր ապրիմ, ես, իրեն պէս...:
Չերմ բռներով՝ յուսադէր,
Աղատատենչ վառ հոգիներ.
Դգւոտ խօսքով՝ համայն ՀՈՒՐ էր,
Բովանդակ իր մտածումներ...:
Ես յեղափոխուած ոգւով մը,
Պիտ թռչտիմ աստանդական,
Արտօսրագոյ յոյս աչքով մը,
Դառնացնելու... ՄԻՏՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ:

(մեզ այ ցի իրարքը դաստիարակ Մ. ԱՆՄԱՀՈՒՆԻ)

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

Ա. ՊՈՐՏԻ

29 Կիրակի

30 Բ. շաբթի

(Վաս է այն որ նմանատեսուր զնգալով կը լռեցնէ)
Ս. ՏԵՐՈՒՆԻ

ՄԻՔԱՅԷԼ ՄԱՐՏԻՐԵԱՆ

Ծնած է 1895ին Սուէիա

Զոհուած՝

2 Մայիս 1929ին Սուէիա

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՃԵԼԼԱՏԵԱՆ

Ահա ձեզի Հնչակեան Կուսակցութեան սրտովին նուիրուած մարտիկ մը, որը իր քաջութեամբ և յանդգնութեամբ պատիւ կը բերէ՛ր Սուէտիոյ հայութեան և սակայն սև ուժերու գաշնակցութիւնը չէր ներէր որ իր շարքերէն դուրս գտնուէին այսպեսի քաջամարտիկներ: Եւ ճիշտ ասոր համար էր որ նախ սարսափի տակ կռուեն զինքը, սպառնալով որ հրաժարի Հնչակեանութենէն, սակայն ձէլլատը կը շարունակէ իր սիրած ու պաշտած Հնչակեան գրօշին տակ մնալ: Օր մըն ալ Սուէտիոյ դահապետին կարգադրութեամբ իր անկողնին մէջ, կնոջ և զաւակներուն աօրնթեր, կ'սպաննեն զինք, որը հակառակ իր մահամերձ ըլլալուն՝ կը սուրայ իր զէնքը վերցնելու, սակայն աւա՛ղ, հո՛ն, անկենդան գետին կիյնայ: Կեանքի գարնան շրջանին մէջ, հատ մ'ալ աւելցնելով դաշնակցութեան կողմէ խլուած զոհերու թիւը:

Յ. Գ. վերօգրեալ ընկ. Յ. ձէլլատեանի մասին գրուածքը կը պատկանի Իւր եղբայրը ընկ. Սարգիս ձէլլատեանին

1 Երեւելաբարի

1922 Սեպ. 27ին արկածով վերաւորուեցաւ ձէպէլ Մուսայի գործունեայ և անձնուրաց ընկերներէն Խաչիկ Պըլուծեան և Իւր մահկանացուն կնքեց նոյն տարուայ Հոկտ. 15ին:

2 Չորեւելաբարի

1922 Ապրիլ 9ին Յարէթ Մ. Իսկէնտէրեան զոհ եղաւ զուսճաններու գնդակին:

3 Հիւնգաբարի

Անտոն Մշտունի գործիչ զրկուած Հնչակեան Կեդրոնի կողմէ Ի Կեսարիա և հոչակ ցտացած Գաղտիոյ դատավարութեամբ:

4 Ուրբաբարի

1924 Օգոստ. 15ին Հնչակեան գործիչ Սարգիս Տխրունի ձէպէլ-Մուսա կը ժամանէ յատուկ պաշտօնով:

5 Եւրբարի

Հնչակեան վեթերաններէն

6 Կիրակի

Ժիրայր Մարտիրոս Պոյաճեան) ծնած Ի հաճըն Յեղափոխական Անդրանիկ առաքեալ, եղբայր Մեծն Մուրատի, որ կախաղան հանուեցաւ 1894 Մարտ 15ին Եօզղափ մէջ:

7 Երկուշաբարի

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՑ ԲԱՆՔ ԽՐԵՍՏՈՒԿԱՆՔ

Սիրելի որդւոց հարազատաց Հայաստանեայց առաքելական եկեղեցւոյ, և հեռացելոց անտի և յակամայա ուծացելոց, արդիականացն նիւթապաշտից եւ խայտաբղէտ անուանական ընկերվարականաց և իրերամենք ճիւղաւորմանց նոցա հայրենադաւ կուռակցականաց, մանաւանդ ակն չարեաց առաջնորդաց նոցին, գործիչս, հերթապահս, կամ քԱրտուղարս անուանեալ բախտախնդիր եւ պորտաբոյժ ճրիակերաց, շաղփաղի հոետորաց, ի լուտանս զարգացելոց, ի հայհոյանս առատացելոց, ի բարբաջանս ցնդելոց, անխղճահար լրագրողաց, աչօք բացօք կուրացելոց, նդբայրասպան սինլքորաց, չափազանցեալ չափահասից, հանոցախոյս մարտականաց և սուտանուն զօրականաց, ուր գէշն իցէ անդ ժողովելոց, մերկապարանոց հոլանաթեւան, շղթայազերծ և անպատկառ ստամբակաց մոլորեցեալ և չիացեալ պատանիկաց արգահատելեաց, որք խափուցեալ ապականէն 'ի դարչութիւնս հոսանաց եւ նոյնանուն բազմատեսակ չարահնար միութեանց, կոկողավիզ թեմականաց, բռնաբարու, սրպրդելոց, 'ի կագ, 'ի կոիւ 'ի յաթոռո ժողովականս բազմեցելոց, և այնոցիկ որք ընդհովանեաւ սոցին կկզեալ գործիք լինեն 'ի ձեռս լպիրշ նենգաւորաց ի Սուրիա, ի Լիբանան, ի Փաղիա, ի Հելլադա, յճգիպտոս և յԱմերիկա և ի սփիւռս աշխարհիս:

Ողջոյն և օրհնութիւն 'ի սոցանէ բացառութիւն կազմելոց, զգաստացելոց, ի դարձ եկելոց և համայն արժանաւորացն, ամէն:

Յայդ է ձեզ անուէն ճիւղին այնորիկ որ կոչի ազգակործան դաշնակցութիւն չաղունք պատուհասիս այսորիկ իբր անուղայք մոլորեալք և ի ծանծաղուտ տիղմն անպատասխանատու թեան թաթաւեալք և որքան զօր ի նմեն խորացեալք ի յետնագոյն ժամանակըս մխրճեցան ի հայրենադաւ խորհուրդս և ևս քան զեւս ապականեցան ի դարչելի ընթացս իւրեանց, որոց գան, հաւանին խառնիճազանանձ աղմուկք ժրպրհութեանց և պղծեն զխելիս, ոմանք, իթթիհատատիպ երգուեալք ի նոցանէ զուն գործեն ուր ուրիթ զի բռնաբասեցին զմերազնեայս ի ծածանեցուցանել զխայտառակեալն և զամթապարտն եռագոյն, ի պաշտօնադան տեղիս, ի հանդէսս դպրոցական, ի ներկայացմունս թատերականս ի մրցմունս մարդականս, ի հարսանիս և ի պէս պէս հաւաքոյթս, նոյնիսկ ժրպրհին պղծել զճակատս եւ զշրջափակս եկեղեցեաց, մինչ առաւել քան տասնեակք ամք են յօրէ անտի որ եռագոյնն այն կոխտեալ և տրորեալ և յաւէտ դատապարտեալ է ի կողմանէ հայ ազգին և հայ պետութեան, իսկ եռագոյնականք վտարեալ են յերկրէն հայրենեաց յապաշխարութիւն ի զգաստացումն եւ ի պատիժ դաւաճանութեանց կուրեանց:

Արդ, զիա՞րդ լինիցի այդքան բռնակալութիւն, երազատես ծանծաղաժտութեամբ, անպարկեշտ սպառնալեօք, և գործնական, պղծարեղու քառութեամբ, զիւնուք եւ բրօք բռնադատեց, անուանարկել, զրպարտել և մատնել զողջախոհոն ազգայնոց և ամբասիր կղերականաց և այդու զխաղաղութիւն ժողովրդեան

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՄՄԱՅԻՆ

8 Գ. շաբաթի

1921ին Սոգոմոն Թէհլէրեան սպաննեց հայ Ազգին դահիճ Թաւաթ փաշան Պէրլինի մէջ:

9 Դ. շաբաթի

1909 Յուլիս 12ին Կ. Պոլսոյ մէջ գումարուեցաւ Ս. Գ. Հնչ. Կուսակցութեան Զ. Պատգմ. Ժողովը 124 Մ-ճիւղերէն 79 Մ-ճիւղերու 108 Պատգմ. ձայնով:

10 Ե. շաբաթի
Համբարձում

1923 Հոկտ. 29 Թուրքիոյ հանրապետութեան հռչակումը:

11 Ռուբաք

1920 Հոկտ. 30 Կարսի գոաւումը Թուրք բանակէն:

12 Շաբաթ

Երեւան ծովէն 8 հազար ոտք բարձր է: 1929 ին պիտական շէնքերու և ակումբներու, գործարաններու ծախսուած է 4, 315,000 ռուպլի, իսկ 1933ին շինարարական ծախքերու գումարը բարձրացած է 12,300,000 ռուպլի:

13 Կիրակի

Նախ քան յեղափոխութիւնը Երեւան ունէր 1 գործարան, իսկ այսօր միայն Երեւանի մէջ կան 17 հատ գործարաններ: Հայաստանի մէջ գտնուող գործարաններու թիւն է 82:

14 Բ. շաբաթի

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՄՄԱՅԻՆ

15 Գ. շաբաթի

Նախքան յեղափոխութիւնը Երկաթուղւոյն բանւորներէն զատ աշխատող բանւոր գոյութիւն չունէր 1924—1925 ին արհեստանոցներու մէջ աշխատող բանւորներու թիւն էր 20,600 և այդ թիւը 1933ին բարձրացաւ 93,467ի այս բանւորներուն շատերը կիներ են:

16 Դ. շաբաթի

Բանւորներու օրավարձքերը ամսական 61 ռուբլիէն բարձրացած է 104 ռուպլի:

17 Ե. շաբաթի

Դաշնակներու ժամանակ Հայաստանի ամբողջ ելեկտրական ուժը կը կազմէր 2,000 ձիու ուժ այժմ արդէն 10. Հայաստան ունի 100,000 ձիու ուժ ելեկտրականութիւն, որ Երկրորդ հնգամեակին պիտի հասնի 1,000,000ի:

18 Ռուբաք

Ներգաղթը պիտի վերասկսի 1934 Մարտի վերջերը:

19 Շաբաթ

Կարաւանները կազմելու համար Դ. Շահվէրտեան կրկին Բարիկ եկաւ:

20 Կիրակի
Հոգեգալուս

21 Բ. շաբաթի

վրդովել և զբարեւք զրնթացսն յառաջգիմութեան
կասեցուցանել, և մանաւանդ բառնալ յաշխարհէ ըզ-
ծաղիկ կեանս այնոցիկ ողք պախարակեն զլրբենի քա-
րողչութիւնս և զանպատկառ վարմունս հանդէպ շա-
հուց Հայ Պետութեան:

Վասն է՞ր ճգունս թափէք, վայրապար ի իտփա-
նել զլոյս ճշմարտութեան, ո՞ւր հանգուցանէք զան-
գիտակս ի թ՛ւփիր և ի խաւատակուռ աղջամուղջն, չի-
ցի՞ ընթերցեալ ձեր, զի խիստ է ձեզ ընդդէմ խթանի
աքացել, պեռ կամի՞ք զղղեակս օգեղէնս կառուցանել
և անդ բաղմեալ վարել զճակատագիր ազգին և հայ-
րենեաց, ո՛չ, յիմա՛րք շնորհազուրկք, արդ և ոչ անկ
է ձեզ իրաւունս համարել ըստ-հաճոյս, զպիղծ որն-
գունս ձեր խոթել ի սրբութիւնս ազգայինս, ի մա՛ ի
կրթական տաճարս և ի ժողովս ազգայինս, մինչև լըց-
ցին աւուրք ձեր, զի բացցին աչք ձեր և շօշափեալ
տեսցեն զճշմարիտ իրականութիւն և զգաչիք զի ար-
տաքոյ Հայաստանի չիք մի այլ պետութիւն Հայկա-
կան և չիք ի դաղութս պետութիւն գաշնակցական եւ
ո՛չ զբօշ պարտագիր, իսկ մինչ այդ իբր անդարձ ուխտ
եալք. քրչացեալ եռագոյնին և ի նոյն խելագար հա-
մոզումս յամառացեալք, կարող էք անձամբ զանձինս
զարգարել այնու, նմանապէս պճնազարդել զնարօտ
ուստերաց և դատերաց զգլխանոցս քերդ և մարց եւ
զկանանց ձերոց, որով պարտ է ձեզ բաւ համարել զայդ-
քանն է գոհացումն ձեր յիմարական զգացմանց:

Եկա՛յք, վատասի՛րտք, ապերախտք մոլեգնեալք
լուծեսցուք զերկրորդ առեղծուածն եւ պարզեսցուք

զբարբառ, ո՞ւր իցէ հայրենիքն թշուառ անաէր, ո՞ր
թշնամեաց իցէ ոտնակոխ, դա Հայաստանն որ ազատ-
եալ է ի բռնութենէ անճառակ և ապիկար դաւաճա-
նաց և այժմ զարգանայ և որ քան զոր բարգաւաճի
և արժանանայ հիացման օտարաց և գուրգուրանաց
համայն խղճամիտ ազգայնոց, Եւ զու՛մէ՞ բարբաջէք
ո՛չ, ծնունդք իժաբնոյթք, ո՛չ, մի՛ զգեցուցանէք ման-
կըտեաց անմեղաց, զհանդերձս Վասակայ և Յուդայի,
որք ոչ գիտեն զաջս իւրեանց և զահակս, զի՞նչ շահ
է ջեզ եթէ սոքա հայհոյեսցեն անգիտակցաբար, ըն-
դէ՞ր պղծէք զբերանս սուրբս և զայդ համարեալ քա-
ջագործութիւն և կուսակցական յաջողութիւն ցնծայք
և ուրախանայք, անօգուտ են և ապարդիւն ամենայն
հնարամտութիւնք ձեր, ո՛չ կարէք թագուցանել զան-
ձինս և զապականութիւնս ձեր, ապաւինելով ընդ թի-
ւովք մանկանց և երախայից, սոքա վաղ կամ անա-
գան եկեսցին ի գիտակցութիւն և խելամուտ լիցին
ձեր, դաւաճան և խելագար ուղղութեան և անիծելով
անիծեսցին զձեզ:

Արդ կայ և մնայ ձեզ ամենեցունդ զգաստանալ
զՊետրոսին առնուլ զօրինակն և ո՛չ զՅուդային, գալ
ի զեղջ, սթափիլ ի քնոյ տգիտութեան, թօթափել
զախտն մեծամոլութեան և մենատիրութեան, իսպառ
դագարել յատելավառ գործունէութենէ և ի մեղաւ-
թաւալ խռովարարութենէ:

Մաղթելով ձեզ, զի խրատականս այս օգտակար
եղիցի ձեզ, յայնժամ սէր եղբայրական ծաւալեսցի
ի ձեզ և դարձ ձեր ընդունելի լիցի: Առաջի Աստուծոյ

22 Գ. շաբթի

23 Գ. շաբթի

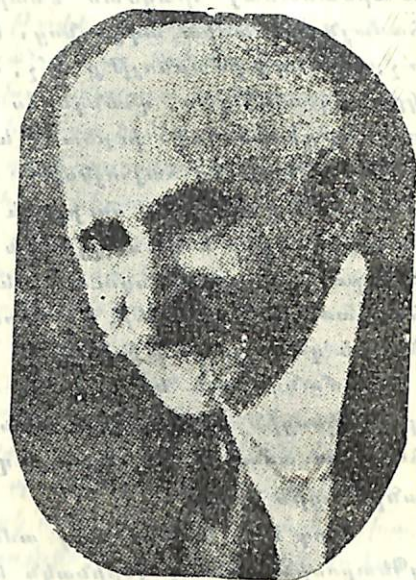
24 Ե. շաբթի

25 Ուրբաթ

26 Շաբաթ

27 Կիրակի
Եղիա Մարգ.

28 Բ. շաբթի
Ս. Հովհաննիսյան

Յ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ

Անուանի Գնաբերգակ բա-
նասեղծ՝ եւ Հայաստանի Օգ-
նութեան Կոմիտէի հիմնա-
դիրներէն:

29 Գ. շաբթի
Գայիանեանց

30 Գ. շաբթի

31 Ե. շաբթի

ՅԱԲԷԹ ԻՍԿԵՆՏԵՐԵԱՆ

Սուէտիոյ շրջանի Հնչ. գործիչ, զոհ գաւաճաններու
գնդակին:

ՃԷՊԷԼ-ՄՈՒՍՍՅԻ ՀԵՐՈՍՍՄԱՐՏԻՆ ՎԻՐԱՒՈՐՆԵՐԸ

Խաչեր Պըլուծեան

Յակոբ Դաւիթեան

Մովսէս Աղամեան

Թովմաս Գէրնէշլեան

Պօղոս Ժբլլգեան

Մովսէս Հաննէսեան

Յովհաննէս Ժէլլատեան

Ենոկ Բէօշէեան

Պօղոս Ֆըշեան

Աւետիս Մամասեան

և ազգին և թողեալ լիցին ամենայն մեղք ձեր և ջընջեալ և մոռացեալ լիցին ամենայն ապականութիւնք ձեր, որովք ապականեցիք զազգն աւելի քան զամս քառասուն:

* * *

Մինչ դնէաք զվերջակէտ գրութեանս, լուաք զգոյժ սպանման Միհրան Աղա-ղարեանի, որ զայ հաստատել զվերոյիշեալ շարս ամբաստանութեանց ընդէմ ոճրագործ դաշնակցութեան, արդ ըստ պատմադիր Եղիշէին ասեմք, «արջք օրհասականք ի հատանել շընջոյն հզօրագոյնս կռուին», բայց արջք դաշնակցականք ոչ թէ քաջաբար կռուին, այլ, վատաբար ի թիկանց հարուածեն:

Թուք և մուր և նախատինք այսպիսի գաղանաբարոյ կուսակցութեան որ կրիւք կուրատեալ ի հոգեվարքային գալարմունս զՎայէնի դեր կատարէ:

Կայէ՛ն, ո՛ւր է եղբայր քո:

ՀԱՅՐԱՊԵՏ ԱՐԵՒԵԱՆ

1 Ուրբաք

2 Շաբաք

3 Կիրակի

4 Երկուշաբթի

5 Երեքշաբթի

6 Չորեքշաբթի

7 Հինգշաբթի

ԿԱՐԵՒՈՒ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ ԵՒ ՆՇԱՆԱԻՈՒ ԽՕՍԻՔԵՐ

Երջանիկ են անոնք որոնք պարտականութեան ձամբուն մէջ կ'իյնան:

Աւելի լաւ է փառքով մահը քան թէ վատ կեանքը:

Պէտք է անգրգուելի մնալ ամէն անարդարութիւններու դէմ, ինչպէս ամուր քաղաք մը որ կարհամարէ թշնամրին հարուածները:

Մարդոս ամէն քայլին առջև վտանգներ կան, ինչպէս ծովերու մէջ խութեր:

Առանձինն եզած ատեննիս հրս կենք մեր մտածումներուն վրայ ընտանիքի մէջ մեր պատի ին վրայ, բնկերութեան մէջ մեր լիզու ին վրայ:

Յաջողութիւնը կը պսակէ յարատեւող մարդու ջանքերը:

ՈՃՐԱԾԻՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ԴԱԽԱԴԻՐ ԳՆԴԱԿԸ

(ԹՌՈՒՑԻԿ ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ)

Բոլորովին անձնական շարժառիթներով մի քանի փառասէր և եւամով անձանձ ձեռքով 1890ին կազմուեցաւ Հ.Յ.Դաշնակցութիւնը:

Անիկա իր անդամները այնպիսի նեղմիտ դատարարակութեամբ անուց որ անոնք ալ իրենց մեծերուն պէս միշտ ըսին Ընտրեալ Հայը Դաշնակցականն է, իսկ ով որ դաշնակցական չէ անիկա հաւազուս Հայ չէ:

Ահա այս սխալ ըմբռնումն էր որ շարքային դաշնակցականները մղեց այնպիսի սեւ գործունէութեանց՝ արձանագրուած են մեր մօտաւոր և այսօրուայ կեանքի պատմութեան մէջ:

Հայրենասէր երիտասարդներ տարուած խափուսիկ երազներով գացին ու ինկան դաշնակցութեան ծոցին մէջ ու հոն իրական և ճշմարիտ Հայ թրձուելու տեղ դաշնակցական փորձանքի մը վերածուած դուրս եկան, իբր մարդասեպեանայ գործիք մը արկածախնդիր ու դաւադիր դաշնակ շէֆերու: Այն մարդկանց՝ որոնք օր մը ցարին ու սուլթանին հասցէին խօսեցան, իսկ ուրիշ օր մը ցարիզմին և սուլթանիզմին առջեւ քծնելով անոնց հետ եղբայր եղան, մոռցած շատ անգամ բերնի ծամոց դարձած «ազգային գերագոյն շահերը» և տարուած դաշնակցութեան անփառունակ բայց իրական շահերով:

Վկայ են Ատանայի կոտորածէն անմիջապէս վերջ Դաշնակցութեան եղբայրակցութիւնը իթթիհատին,

պատերազմի ընթացքին աջամարտըրը ցարին, և ապա ստորագրուելը Աղէքսանդրապոլի ամօթալի դաշնագրին:

Դաշնակցութիւնը այս ազգադաւ գործերէն վերջ իր սեւ ձեռքերը թաթխած է նաև անմեղ հայերու կարմիր արեան:

Ան իր գազանացած վիճակին մէջ երբեմն նոյն իսկ չէ խնայած իր ընկերներուն ու այսօր տակաւին հայ պատմագիրը կը վարանի գրելու թէ Սերոբը, Գէորգ Չավուչը, Կովտունձի Մուրատը որոնք զարկին, իր ընկերները թէ թուրքերը:

Դաշնակցութեան ճակատին վրայ կը գտնուին արեան հետքերը Միհրան—Յաբէթ եղբայրներուն և բոլոր Միհրանական զոհերուն, Վարդօն, Դաւօն, Կայծակ Առաքելի պէս Դաշնակցական խմբապետներուն:

Դաշնակցութիւնը միշտ ալ ջանացած է լռեցնել իր հակառակորդը մութին մէջ արձակուող գնդակով կամ դաշոյնով: Սաչատուր Կարեկցեաններուն, Կարճիկեաններուն Համարձոււմ Առաքէլեաններուն ձայները այդպէսով լռեցնել կարծած դաշնակցութիւնը, սակայն, բողոքող ձայները աւելի մեծ ուժգնութեամբ շարունակած են:

Հեռաքրքրուեցէք սիրելի ընթերցողներ թէ Հնչ անուանի խմբապետներէն Զարգանդը, Կովկասեան փոխարքայ Հայակեր Գոյիցինը սպաննող Մհեր Մանուկեանը, Փոքր Հայքի պահապան հրեշտակը Մինաս Օղլուն, Շուշի ազատարարը Քէօսէ Սարգիսը, Մշեցի խմբապետ Աւետիսը, Վեցերորդ Գունդի հրա-

8 Ուրբաթ

Ձի կարող ազատ լինել մի ժողովուրդ, որ ճնշուած է ուրիշ ժողովուրդներին:

9 Շաբաթ
ՄԵԾԳ ՆԵՐԱԿՍԻ

Բաները դասակարգը հայրենիք չունի, կարելի չէ անկէ առնել՝ այն բանը որ նա չունի:
է. ՄԱՐԲՍ

10 Կիրակի

Պրոլէտարիատը ոչինչ ունի կորսցնելիք բացի իր չգթաներէն, բայց ամբողջ աշխարհ մը ունի շահելիք:
ԼԵՆԻՆ

11 Բ. շաբթի
Ժան Տար

Վատ է այն որ ուրիշի անկումին մէջ իր երջակութիւնը կը փնտռէ:

12 Գ. շաբթի

Պատերազմները կ'սկսին իշխաններու փոռասիրութեամբ և կը վերջանայ ժողովուրդին թրշուառութեամբ:

13 Դ. շաբթի

Աշխատութիւնը չէ ամէն ինչ հանձար ևս պէտք է:
Բարի առաջնորդը ճշմարիտ հայրն է իր ժողովուրդին:

14 Ե. շաբթի

Ամէն բան խնայելով չի վերջանար կարեւորն է այդ խնայողութիւնը լաւ շահագործել:

15 Ուրբաթ

Պարկեշտ մարդու մը խօսքը գրուածքի մը համարժէք է:

16 Շաբաթ

Ուսումն ու գիտութիւնը այնքան կարեւոր են, որքան մեզ սնուցանող հացը:

17 Կիրակի

Երկրի մը փառքը կը կազմեն իր մեծ զաւակները:

18 Բ. շաբթի

Պէտք է օրէնքին հպատակիլ գիտնալ, նոյնիսկ եթէ խիստ ալ բլլայ ան:

19 Գ. շաբթի

Մեր գողցութաները նազովբեցիլ գողցութայէն աւելի բարձր է սեր խաչը Օձևալին խաչէն աւելի ծանրագոյն է և մեր յաղթանակն ալ գերագոյնը պիտի բլլայ բոլոր յաղթանակներուն:

20 Դ. շաբթի

Հայը մի անգամ էլ պիտի մեռնի որ Հայը ազատ ապրի:
ՓԱՐԱՄԱԶ

21 Ե. շաբթի

Մեզ քսաններս կը կախէք, բայց գիտցէք որ մեր ետեւէն քսան հազարներ պիտի գան մեր վրէժը լուծելու:

ՏՕՔԹ. ՊԵՆԵՆԷ

Մանատար Պանդուխտը և տակաւին մեր յիշողութեանէն այժմ վրիպող աննման Հայ կորիճները ինչպէս զոհուեցան Հ.Յ. Դաշնակցութեան դաւադիր գնդակով ու թոշնով:

Եւ ասոնք պատերազմէն առաջ, իսկ պատերազմէն վերջ՝ երբ միլիոն մը հայեր զոհ տուինք՝ Դաշնակցութեան Իթթահատեան քաղաքականութեան, մընացող ափ մը հայութենէն ընտրեալ զաւակներ զոհ գացին սև ուժերու դաշնակցութեան կողմէ ի մասնաւորի այժմեան Հայաստանի մէջ, ուր իր դաւադիր ձեռքը կորսուելէ վերջ՝ անցաւ գաղութները: Նախ Բէսապ, Սուէտիայէն սկսաւ, ուր ինկան Սէրգօ աղան և Իրեններ, ապա Սուէտիոյ հայութեան ամենայայտնի Իսկէնտէրեան (Մարտիրեան) ընտանիքէն Սուէտիոյ պարծանքը՝ ինկեր Սեդրակ Իսկէնտէրեանը, 1921 վառգավարին ինկաւ, անկէ 8 ամիս վերջ 1922 Ապրիլ 9ին ինկաւ կամաւոր մարտիկ ու բանաստեղծ ծաղկահասակ ընկեր Յարէթ Իսկէնտէրեան: Շարանը հասաւ տասնեակներու և տակաւին կշտացած չէր Սուէտիոյ բորենին:

Կոյր աշուղ Ահարոնեանի աչքին առջեւն էր որ իր ընկերները անկենդան գետի փոեցին Մշեցի Պաղտասարեանը, Լիոնի մէջ, 2 Մայիս 1926ին:

Սև ձեռքը շարժեցաւ Յունաստանի մէջ ու հոն՝ 1926ի Օգոստոսի առաւօտ մը դաւեցին աղնիւ հայ, որդիի մը Պեարոս Ադամեանի արեւօտ կետնքին դէմ-ի Պէշ Բունար Սելանիկ:

1928 Յուլիս 25ին Գարատուրանի մէջ գնդա-

կով ծակծկեցին պատանի ընկեր Գալէնտէրեանի մատաղ մարմինը:

1929 Յունվար. 17ին ոճրագործ դաշնակցութեան գնդակը կռնակէն գանկին մխրճուեցաւ, ու պարթեւ հասակով անկենդան գետին ինկաւ տաղանդաւոր հըրապարակագիր, հռետոր և Ազգային գործիչ՝ ընկեր Սարգիս Տխրունին (Բէտէրեան) Սուրիա փողոց Ի Պէյրութ:

1929ին նախ իր յղի կինը, 2 տարեկան երեխայով, ապա ինք՝ քաջամարտիկ կամաւոր ընկեր Միքայէլ Մարտիրեանը 2 Մայիսին ինկաւ Հայ Մաֆեաններու գնդակներով:

1931ին, Պուէնէս Այրէսի մէջ դաշնակ կայէննե-րու դարանակայօրէն արձակուած գնդակին զոհուեցաւ Հաճընցի պատուական երիտասարդը ընկեր Մանուկ Գասպարեանը 21 Սեպ.

1933ին սև դաշնակցութիւնը վերջ տուաւ աղնիւ հայրենասերի մը ընկեր Մարուքէ Մարուքեանի կեանքին 26 փետր. Կրօնօպյը (Ֆրանսա):

1933ին Դաշնակցութեան շէֆերու սեւ արարքներուն դէմ բողոքող Մարտկոցական շարժման ղեկավարներէն ծաղկահասակ Մարգիս Գըլըճեանը, Աթէնք:

Իսկ 1933էն, Պէյրութի մէջ իր կնոջ և երեք անչափահաս զաւակներուն աչքին առջեւ դարձեալ կրօնակէն նոյն դաշնակցութեան ձեռքով, անկենդան գետին փռուեցաւ մեր բոլորին ծանօթ պայքարող հրապարակագիր և Ազգային գործիչ ընկեր Միհրան Աղազարեանը, Հոկտ. 11ին:

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՅՈՅՑ

ՅԵՈՒՆԵՒԱ

- 22 Ռոբար
- 23 Շարար
Տրդատ Ա. Յիս. Ե
- 24 Կիրակի
- 25 Բ. շաբթի
- 26 Գ. շաբթի
- 27 Գ. շաբթի
- 28 Ե. շաբթի
Եղիսէ Մարգ.

Գ. ՇԱՀՎԷՐՏԵԱՆ

Խ. Հայաստանի կառավարութեան կողմէ լիազօր պատերազմի ցեղակցները:

Կը բաւէ՛,

Հոս վար իջեցնենք Դաշնակցութեան ստեղծած այս ողբերգութեան վարագոյրը, առանց թուելու, պատուած գլուխներու, սափուած մօրուքներու, կոխներու, մատնիչութեանց և գանազան դուերու շարքն ու պատմութիւնները:

Մեր ցեղային թշնամին մեզի ջարդ ու փշուր ընելէ վերջ՝ անոր պակաս թողածը նոյն աղսոս հոգիով սնող դաշնակցութիւնը լրացուցեալ կը լրացնէ:

Վստահ ենք որ տակաւին պիտի շարունակէ իր այս վատ գործունէութիւնը ի հաճուկս իր տղայամիտ մենագրութեան:

Ի տես այս ողբալի գրութեան շատեր կեզրակացնեն թէ դաշնակցութեան հոգեւարքի վերջին գալարումներն են այս տխրագործութիւնները, իսկ մենք կըսենք դաշնակցութիւնը հիմայ չէ որ անհասական այս սեսակ խայսառակ ապաւինած է եւ Հայ Արեւներ կը խաւարեցնէ, այլ իր ծնած օրէն իվեր կը գործէ այսպէս, եւ պիտի գործէ... Ասոր վստահ թող ըլլան բոլոր անոնք՝ որոնք դաշնակցական չեն, այդպիսիներուն վրայ պարտք կիյնայ արքուն ու պատրաստ մնալ ու սպասել այն օրուան՝ երբ այլեւս անոնք դաշնակցութենէ կատրամ գայիբու չմտն՝ զիրար պիտի յօշոտեն...
 Մեր արհամարհանքն ունողկանքը դաշնակց. մողոքին արտադր յոնելէ վերջ՝ խոնարհինք զօհելու անթառամ յիշատակին առջև՝ Ի Բ Բ Ե Ի Տ Խ Բ Ո Ի Ն Ի,

Մ Ա Ր Չ Ա Կ Ա Ն

ԿԵԱՆՔԸ ԼԻՐԱՆԱՆԱ- ՎՈՅՈՒԹԵԱՆ ՍԷՋ Հ. Մ. Մ.

Հ. Մ. Մ խուժիչը կազմուած է 1927 ին, իսկ ան ուս-
ձացաւ և զօրացաւ 1929էն սկսեալ ու դարձաւ ոչ միայն
տեղական այլ շրջանակային կազմակերպութիւն. հա-
ւանաբար վազը դառնալու համար՝ համագաղութային:
Իր բեզուկ կեանքը մեզի այս հաւաստիքը կը ներկայաց-
նէ:

Այո՛, Հ. Մ. Ը. Մ-ը իր կենսուսակութիւնը՝ իր մէջ
ինկած որդերու միջոցաւ կորսնցնելէ յետոյ պէտք էր
որ անոր պարապ տեղը լեցնէր այսօրինակ կազմակեր-
պութիւն մը, նոր սերունդին պահանջներուն դոհա-
ցում տւող, և ուրախ ենք որ նա արժեցուց իւր դերը
և բնականաբար հետզհետէ ալ պիտի արժեցնէ աւելիով:

Հիմնադրութենէն մինչև այժմ 100աւոր նոր հոգի-
ներ սնուցած է իր ծոցին մէջ, ունեցած է ներկայա-
ցումներ, դասախօսական ժողովներ, Հայ և օտար նը-
շանաւոր խումբերու հետ 223 մրցումներ: Երոնց միայն
18ին մէջ պարտուած իսկ 20⁵ից մեջ յալքած է. բան մը
որ զինք գուրգուրանքի արժանացուցած է մարզասէր
հասարակութեան:

Շատեր հետաքրքրուած և հաստատած են որ այլ
խումբերու մրցումներու բնթացքին դաշտը՝ ցանցաւ
հանգիստատեաներ միայն կ'ուենենայ, իսկ Հ.Մ.Մ. ի
մասնակցած մրցումներուն մէջ՝ դաշտը կը լեցուի մար-
զասէր հասարակութեամբ:

Հ.Մ.Մ. ր Մեծն Լիբանանի ներքին գործոց նա-
խարարութեան կողմէ պաշտօնապէս ձանչցուած է,
որուն նախագահն է կառավարական շրջանակներէ
սիրուած Տիար Բ. Քէհեաեան:

Տեղական օժանդակ խումբերէն զատ ունի մասնա-
նաճիւղեր Դամասկոսի (Տալուորիկ) Հալէպի (Խրարատ)
Թրիփօլի (Վահագն) Ջահլէի մէջ, իսկ կարգ մը խում-
բեր ալ դիմած են ընդունուելու համար:

Իր առաջին խումբի ճարպիկ խաղացողներուն ի
տես՝ մենք կը յուսանք որ քանիցս ճակատագրական
մրցումներով յաղթականի բաժակին արժանացող այս
խումբին՝ օր մը կը վիճակուի Մեծն Լիբանանի Ախոյ
եանական յաղթութիւնը:

Դամասկոսի մէջ Հ.Մ.Մ. Տալուորիկի կողքին կան
նաեւ Հ. Սկաուտներու Ընդհ. Միութիւն մը, խմբա-
պետութեամբ սկաութապետ Տիար Վահան Մխիթար-
եանի:

Միւրելի մարզիկներ, մեր այս փոխանցման շրջանին
մեր ազգը իր պատմա-անհատականութիւնը պահելու
համար՝ գիտցէ՛ք որ ձեզմէ շատ բան կ'սպասէ. կատա-
տարեցէ՛ք զայն, իբրև պարտաճանաչ Լիբանանցի
նորահաս քաղաքացիներ:

Պատիւ և յաջողութիւն բոլորիդ:

Հ. Ե. Ը. «ԱՆԴՐԱՆԻԿ» ԽՈՒՄԲԸ

Այս խումբը ենթակայ է Հայ Երիտ. Ընկ. թեան նախկին Լիկ) որը կը հովանաւորուի Անթիլիասի Հայոց Կաթողիկոսութեան կողմէ:

Իբր անհատ, ունի իր մէջ լաւ ֆուլթայօլիստ մարդիկներ, սակայն խումբը անդամներու համապատասխան ուժ մը չունի:

Մենք կը բաղձայինք որ ամէն դիւրութիւն ունեցող այս բնկերակցութիւնը և խումբը աւելի բարձր գիրքերու վրայ տեսնենք:

Այսու հանգերձ հայ լաւագոյն խումբերէն մին է: Ունի այլ փոքր խումբեր իրեն ենթակայ:

Հ. Ե. Ընկ. որուն քարտուղարութիւնը կը վարէ Լիբանանի ծանօթ մարդիչ Պ. Յակոբ Աճէմեան, ունի ընթերցասրահ մը, գրադարանով միասին, Նէհրի ճամբուէ վրայ:

Լիբանանի արտօնուած կազմակերպութիւններէն մին է այս բնկերակցութիւնը:

Մեր ջերմ մաղթանքները այս Երիտասարդաց, որոնք կը ձգտին հայ մնալ, միեւնոյն ժամանակ կատարելով իրենց պարտականութիւնները, իբրև պարտաճանաչ Լիբանանցիներ և Մայր Հայրենիքի հարազատ գաւակներ:

Մ. ԱՐԱՄԱՅԻՍ

Հ. ՄԱՐՄ. ԱՐԱՔՍ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հայ Մարմ. Արաքս ֆուլթայօլի միութիւնը կազմուեցաւ 1927 ին, Փետրուար 1 ին Պէյրութ, 5 մարդասէր երիտասարդներով, որոնց թիւը կարճ ժամանակի մէջ բարձրացաւ 40 ի: Իւր մէջ կը հաշուէ 4 խումբեր: Միութիւնը կառավարութեան կողմէ պաշտօնապէս հաստատուեցաւ 16 Յուլիս 1927 ին:

Միութեան պատասխանատու ներկայացուցիչն է Գէորգ Բիւրքճեան: Խումբը ունի իրեն յատուկ դրօշը, կարմիր եւ դեղին գոյնով, ունի նաև իր սեփական սրահը, ժողովներու եւ հաւաքոյթներու համար:

Համնոյ Մարմ. «ՊԻԼԻՊՅՍ» Միութիւն

Հիմնուած է 15 Ապրիլ 1931 ին, Հաճըն թաղ, խոստումնալից և նորահաս մարդիկներով, որոնք սկսած են իրենց վերելքին, արժանանալով իրենց շրջանակի Հայութեան գնահատանքին:

Այս խումբը կը գործի Կաթողիկոսութեան կողմէ: Իրեն կը կազմակերպուի իրենց շրջանակի Հայութեան գնահատանքին:

75
85

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՅՈՒՐԱԿԱՆ

22 Կիրակի

23 Բ. շաբթի

24 Գ. շաբթի

25 Դ. շաբթի

26 Ե. շաբթի

27 Ուրբաթ

28 Շաբաթ

Գ. ՎԱՐՎԱՆՆԵԱՆ

Հայաստանի Օգնութեան Կոմիտէի Երեսանի Գլխաւոր Վարչութեան նախագահը

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՅՈՒՐԱԿԱՆ

29 Կիրակի

30 Բ. շաբթի

31 Գ. Շաբթի

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԲԳԱՐԵԱՆ ԵՐԿՈՒՄ
ՎԱՐՅԱՐԱՆ ՆՈՐ ԱՏԱՆԱ
(Թրատ. հոգ)

Հիմնուած 1931-932ին: Վար-
ժարանը ունի 160 աշակերտ:
Պաշտօնէութիւն

Պ. Պաղասաւար Գասապեան Տնօր.
Պ. Գէորգ Պաղճեան Ընդ. հսկ.
Պ Յովհ. Սամուրեան աւտուցիչ
Պ Սեգրակ Քիւրաճեան »

Օր. Ովսաննա Կիրակոսեան ուսուցչուհի. Օր. Փրլանթի
Հաճի Յակոբեան վարիչ մանկ. Զապէլ Գասապեան օգնիչ.
Գնահատելի ձեռնարկ մը.— 933 Յուլիս 23ին ընտրուե-
ցաւ նոր գործունեայ հոգաբարձութիւնը, որոնք նկատի
ունենալով օրըստօրէ բազմացող ժողովուրդին կրթական
և հոգեկան պահանջը, կորսչեն ձեռնակել սեփական վար-
ժարան-մատուռի շինութեան որուն հողը՝ 700 կանգուն
ձրիօրէն հողին տէրը տրամադրած է: Հոգաբարձութեան
անդամներն են՝ Պաշիկ Աւետիսեան Ա. պետ. Գէորգ Սիւր-
էնեան Ա. դպիր Մկրտիչ Պաղճեան զանձապահ, Յակոբ
Տիգրանեան, Մինաս Անթօեան, Գէորգ Մարգարեան,
Թորոս Արփաճեան անդամներ: Հոգաբարձութեան ձեռ-
նարկած հանգանակութեան թաղին ժողովուրդը լիա-
բուռն մասնակցած է: ԼՐԱՏՈՒ

ՅՅՈՅԺԴԱԶԻԶՄ

Հնչակեան ընկերներ, այս գնդակը ուղուած է ձեր կուրծքին, Համայնավար բանուորներ, այս գնդակը ուղղուած է ձեզի, Ռամկավար պարոններ, այս գնդակը ուղղուած է բոլորիս, որովհետե Աղազարեան բոլորիս ներկայացուցիչն էր:

* * *

Հաւատացէ՛ք, մեռնելէ հինգ վայրկեան առաջ, ամբողջ կեանքին մէջ քաղաքականութեամբ զբաղող Աղազարեանը, երբէք ինծի հետ քաղաքականութեան մասին չխօսեցաւ. այլ այն մասին թէ՛ Սահակեան Վարժարանին կեանքը ինչպէ՞ս կարելի է լաւ հիմերու վրայ դնել: Անիկայ զպրոցին մասին կը խորհէր, անիկայ մշակոյթի մասին կը խորհէր:

* * *

Պաշտօնատան մը մէջ յայտարարուած է եզեր թէ՛ յարգանք չունին Աղազարեանի հանդէպ:

Մենք արդէն պէտք չունինք անոնց յարգանքին. Աղազարեանը յարգողները անա հոս են. ցաւը իրենց սրտին, զիցցած եզէ՛ք որ այդ յարգանք չունեցողները, ինչպէս նաև բոլոր Ազգ. իշխանութիւնները քալլ մը չէին կրնար առնել առանց Աղազարեանի հրամանին:

Բ. ԺԱՄԿՈԶԵԱՆ

1 Չորեկշաբթի

2 Հինգշաբթի

3 Ուրբաթ

4 Շաբաթ
Եփես. Ժողովոյ

5 Կիրակի
Բարեկդ. վերփ.

6 Երկուշաբթի

7 Երեքշաբթի

Ս. ՍԱԳԱԶ-ԳԻՒԼԵԱՆ

Որուն հեղինակութիւններեն՝ «Գասախանասունները» որ բարոյովին ապուած ե, որպէս քերթն կը հրասարակելի Մարտէյլ հրասարակւող Հնչ. օրկան՝ «Զանգ»ի Երկրորդ թիւն սկսեալ:

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի ՀԱԿԱՍՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԳՈՒՅԱՐՆԵՐԷՆ

Պոսթոն համալսարանի ուսուցիչներէն Ճօրճ Տոպրով և իր հայրը Ռաբբի Տոպրով Սովիէթ Ռուսիայէն փախած են իրր «փաթաթէս» :

«Հայրը ևև որդին մտած են փաթաթէսի պարկերուն մէջ և իրենց բարեկամներու միջոցաւ փոխադրուած են իրր արտածելի փաթաթէս» :

«Քանի մը շաբաթ առաջ ռուս մը ինքզինքը կողի կաշիի մը մէջ պարտկելով՝ իրր կով անցաւ Սովիէթ Ռուսիայէն Լեհաստան, սահմանապահ զինուորներու ներկայութեան, բայց առանց անոնց կասկածը հրաւիրելու իր վրայ» :

Այս զարմանահրաշ գէպքերը գաշնակցականօրէն անխարդախ իրողութիւններ են : Ով որ չհաւատայ վտանգաւոր «կարմիր» մըն է, և կամ աւելի գէշը «Չեկայի գործակալ» մը, արժանի Ամերիկայէն վտարուելու :

Այս անհերքելի փաստերու հետ «Հայրենիք» արձանագրելու է Նաեւ Դաշնակ Հանրապետութեան փախած նախարարներու և ականաւոր մտաւորականներու փախուստի ձեւերը, որոնք հնարագիտութեան մէջ մէկ սնդուգական օրինակներ ըլլալով պէտք է որ արձանագրուին պատմութեան մէջ :

Օրինակ՝

«Երբ Աշուղ» Ահարոնեան փախաւ լուի երեւոյթով :

Վրացեան աղուէսի մորթ հազաւ և սահմանապահ հայ զինուորներու թիւն տակ նետուեցաւ Արաքս գետը և գէպի Պարսկաստան լողաց :

Ռուբէն Տէր Մինասեան իսովեարի տակաօրի մը մէջ իբր «խավեար» արտածուեցաւ Փարիզ, և առանց մաքս վճարելու ֆրանսական մայրաքաղաքը մտաւ :

Արշակ Զամալեանը խոշոր զգուժի մը միջուկը հանելով՝ ինքը մէջը մտաւ և իբր «զգուժ» արտածուեցաւ Ռուսիայ :

Խատիսեանը գինիի տիկին մէջ մտաւ և իբր Երեւանի գինի ուղարկուեցաւ Հոսմ :

«Սրբակինցաղ» Դրօն կոկորդիլոսի երեւոյթով Պուքրէշ մտաւ :

Ռուբէն Դարբինեանը («Հայրենիք»ի խմբագիրը) աւանակի մը կերպարանափոխուած խոտ արածելով հանդարտիկ դուրս ելաւ խորհրդային «գժոխքէն» :

Ասոնք պատմականօրէն ստուգուած իրողութիւններ են : Չհաւատացողը թող թովմաս առաքեալին քովը թաւալուի :

ՍԼԱՔ

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ
ՕԳՈՍՏՈՍ

8 Գ. շաբթի

9 Ե. շաբթի

10 Աւրբաթ

11 Շաբաթ

12 Կիրակի

13 Բ. շաբթի

14 Գ. շաբթի

Անանն ԺԻՐԱՅԻ

Հայ Յեղափոխութեան Ա. աւետարդ որ կախարդան հանուեցաւ Եօզղաշի մէջ:

Հոն ուր բռնակալութիւնն է ճնշում, յեղափոխութիւնն է մօտալուտ. հոն ուր կախազաններ են ճօճուում ազատութիւնն է ման զայիս: ՓԱՌԱՄԱՉ

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ
ՕԳՈՍՏՈՍ

15 Գ. շաբթի

16 Ե. շաբթի

17 Աւրբաթ

18 Շաբաթ

19 Կիրակի

20 Բ. շաբթի

21 Գ. շաբթի

Միութիւնը՝ հայերուս համար, ազատագրութեան Պողոտայ մըն է, միութիւնը ոյժ մըն է, միացէ՛ք հայեր:

ՄՈՒՐԱՏ

1929 Յունուար 17ին Պէյրութ կայնական զնդակով կ'անմահանայ եղերաբաղդ Սարգիս Տիրունի:

Մեռելներ կան որոնց պէտք է անգամ մը եւս մեռցնել:

Կորենհակի ընկերութեան վերջին հաշուով, ընդհանուր պատերազմին սպաննալ եւ վիրաւորեալներու թիւը կը հասնի 40 միլիոնի: Ազգերը տուժած են ոչ միայն քանակով, այլև որակով:

Ըստ Բերգէրի: պատերազմի ընդհանուր վնասը կը հաշուուի 400 երկիլիոն տոյւր: Այս գրումով Ամերիկա, Անգլիա, Ճրանսա, Պելճիքա, Ռոսիա, Գերմանիա, Փանատա և Աւստրալիա ս-

ՈՂԲ. Մ. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆԻՆ ԴԱՄԲԱՆԻՆ
ԽՕՍՈՒԱԾՆԵՐԷՆ ՀԱՏՈՒԱԾՆԵՐ

* * *

Երէկ, Ընդհ. Ապահովութեան պետը՝ իմանալով ոճիրը, իր մէկ հայ պաշտօնեային երեսն իվեր պողաց
vous êtes sauvages! (դուք վայրենի էք): Ո՛չ Պ. Պուշե-
չեա, մենք վայրենի չենք, մեր մէջ միայն խմբակ մը
վայրենի է: Ո՞վ ըսաւ որ Աղազարեան սպաննեց Վարդ-
ապետեանը: Ո՞վ ըսաւ որ Հնչակեան Կուսակցութիւնը
սպաննեց զայն: Բնաւ երբէք, այդ խնդիրը լուսաբա-
նուած հարց է այլեւս եւ մեր ճակտին վրայ արատին
հետքն անգամ չէ մնացած: ՄԻՍԱՔ ՎԵՀՈՒՆԻ

* * *

Կորովի և տաղանդաւոր հրապարակագիր Աղազարե-
անի վրայ կ'ողբան ոչ միայն հայերը, այլ եւ զինքը
ճանչցող բոլոր Քրիստոնեայ թէ Իսլամ Արաբները: Ո-
րովհետեւ անիկա կ'աշխատէր Հայ և Արաբ աշխատաւո-
րութեան միացումին, և միացեալ ուժերով երկրի
բարօրութեան աշխատելու համար:

Մենք ամէն կերպով պիտի աշխատինք ոճրագործ-
ները պատժել տալու:

Մէթր ԿԱՊՐԻԷՂ ՄԱՆԱՍՍ.

* * *

Հայ և Արաբ աշխատաւորութիւնը պէտք է միանայ,
ճակատ կ'սցնելու համար դաշնակներու դէմ:

Արաբ բանախօս մը

Այս կուսակցութիւնը, այս Ազգը գիտէ ըմբոստա-
նալ: Ան կարմիր Սուլթաններուն դէմ դնել զիտցած է.
հիմայ մեր պզտիկ բռնաւորիկներէն պիտի վախնայ:
Եթէ ուզենք մենք ալ ոճիր կրնանք գործել բայց չենք
նեք որովհետեւ, քաղակիրթ մարդիկ ոճիր չեն գործեր:

* * *

Անոնք անարի կը կոչեն մեզ եւ սակայն մեր արի
ղեկավարներուն հետ գնդակով կը խօսին:

Մենք իրենց պիտի պատասխանենք բողոքով, եթէ
հարկ ըլլայ, պիտի ներկայանանք ամենաբարձր պաշտօ-
նատուները, նոյնիսկ նոր հասնող Բարձր Գոմիսէրին,
և ոճրագործներուն պատժուիլը պիտի պահանջենք:

«Համազգայիններ կը բանան Հ. Բ. Ը. Միութեան
դէմ պայքարելու համար, իսկ ճեմարաններ կը
բանան ապագայ ոճրագործներ պատրաստելու համար:»
ՄԻՀՐԱՆ ՏՍՄԱՏԵԱՆ

Մենք կը կարծէինք որ դաշնակցութիւնը խելքը
զլխուն մնացած չէ՞ներ ունի, լաւ մտաւորականներ,
այդ համոզումով ալ կը մտածէինք թէ Տխրունիի սպան-
ութենէն յետոյ այլեւս ուրիշ ոճիր չի գործեր: Բայց
կը սխալինք եղեր: Եթէ ոչ մենք կրնայինք պաշտպա-
նել Աղազարեանը քանի որ այնպէս է, մենք ալ գիտենք
մեր ընելիքը: Մ. Վ.

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՕԳՈՍՏՈՍ

22 Գ. շաբթի

մէն մէկ ընտանիքի կարելի էր մէյմէկ կահաւորուած տուն տալ: Բայց համետարար ամենէն շատ վնասող ազգը եղած հայր:

ՍԱՐՀԱՏ

23 Ե. շաբթի

Վատ է նա՛ որ ճշմարտախօսը լռեցնելու համար դնդակ կը պարպէ:

Ս.Տ.

24 Գ. շաբթի
Երեսիս մաւր.

Գազան է այն՝ որ ուրիշին արիւնով կը սնանի:

Ս. Տ.

25 Ուրբաթ

Ինչ արգելքներու ալ հանդիպիք պէտք է յարատեւող ըլլաք ձեր նպատակին մէջ:

26 Շաբաթ

Սրէնքի աղբիւրը մարգկային կեանքի նիւթական պայմաններն են:

ՄԱՐԴԱՍԷՐ

27 Կիրակի

Անձի մը ազատութիւնը կը վերջանայ հոն՝ ուր կսկսի ուրիշ անձի մը չարութիւնը:

28 Բ. շաբթի

Շէնք մը վարդապետութիւն մըն է, ձեքենայ մը զաղափար մը:

ՍԵՂՈՍԿ ԻՍԿԵՆՏԷՐԵԱՆ

Զոն Դաւեակցութեան
Ոնրագործ գեղակին

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ
ՕԳՈՍՏՈՍ

29 Դ. Շարքի

30 Ե. Շարքի

31 Ուրբաթ

ԽՈՌՈՎՔԻ ԱԼՔԵՐ

Դէ՛հ չար բաղդ, գնա՛ և ուրխացուր ուժ որ կ'ուզես, բաւ է, որ զիս չի տանջես. ի՞մ տանջանքը՝ խոտվք մ'է ամբողջ ուրկէ անցան 25 ժամ գարուններս և որոնց ամենանուրբ թրթիռներն անգամ կր վերարժարծեն բագինը իմ հին յուշերուն:

* * *

Չեմ ուզեր, չեմ սիրեր օրօրուիլ պատրանքի սուտ հովերով ու քուիլ գողը ստուէրներու. կ'ուզեմ կենդանութեան շունչը ըմպել ու բարձրանալ իտիալի դերբուկ ժայռերէն շատ աւելի վեր...

Ե՛կ չար բաղդ, ե՛կ (իմ ճակատագիրն անբաժան) երբ արիւնսի ու արցունքի գոլորշին կ'անհետի հորիզոնէն ու վիշտը կը ցամքի՝ ճակատագրական անեղ փոթորիկներէ վերջ:

Հեռո՛ւ ինձմէ, ով դուն չար բաղդ որ կ'ուրախացնես անարժանները ու կ'անտեսես նուրբ ու ազնիւ հոգիները մարդկային՝ բազելով յուզմանց, ոլորտին մէջ ուր կը գտնեմ ես ինքզինքս միայնակ՝ հակառակ իմ բիւր ցանկութեանց:

Հեռու ինձմէ, ով խոտվքի, ամենի ալքեր:

Պէյրութ 23 11 933

Վ. Տ.

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1934 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1934

1 Շարքի
Զօր. Անդրանիկի

2 Կիրակի

3 Երկուշաբթի
Անդրեաս Զօր.

4 Երեքշաբթի

5 Չորեքշաբթի

6 Հինգշաբթի
Ա. քրհ. եւ Խորհյ.

7 Ուրբաթ

Զ. երգ Գունդի բարձրաստիճան պաշտօնատարները: Գրիգոր Աւարեան, Պանգոսիտ, Անդրանիկ Երեցեան, Հայկ Բժշկեան, Սարգիս Երժաղանան, Սարգիս Ճէպէճեան, Նշան Միրաքեան, Արմուիկ և Ա. փութիկեան:

1915 Յուլիսի կեսէն սկսեալ Ճէպէլ Մուսայի հայութիւնը մասառմաս կսկսի լեռ բարձրանալ թրքական եաթաղանին ոչխարօրէն զոհ չըլլալու համար:

1915 Օգոստոս 8ին, Կիրակի առաջին ժողովը կը գումարուի Մուսա լեռան սարահարթին վերայ զինուորական կարգ կանոն և պաշտօնէութիւն որոշելու համար և այդ օր առաջին յաղթական ընդհարումը տեղի կունենայ թուրք 200 հարիւր կանոնաւոր զօրքին հետ եօլ Ազրզրի գիրքէն:

Երկրորդ պատերազմը կը մղուի Օգոստոս 10ին Հաճի-Հա-

ԱԶԳ. ՄԱՀԱԿԵԱՆ ԵՐԿՄ. ՎԱՐՉԱՐԱՆ

եի

ԶՕՐ. ԱՆԴՐԱՆԻԿԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ

Կիրիկիան արտագաղթով և Պէյրութ կազմուած Հայկական քէմբին հետ հիւրը գրուած է այս զոյգ հաստատութեանց, որ այսօր իրենց տնտեսիկն մէջ տիպարներ կր հանգիստեան մեր գաղութին մէջ:

Առաջինը կոչուած է Ս. Սահակ Պարթևի և կիրիկիոյ Շնորհ. Սահակ Բ. Կաթողիկոսի անուամբ, իսկ երկրորդը նուիրուած է Ազգային հերոս Զօր Անդրանիկի անուամբ:

Քէմբի քանգուլէն առաջ այս դպրոցի աշակերտութիւնը անցած է 800ր:

1933 Յունի. 30ի ծանօթ հրդեհին պատճառաւ մոխրացաւ այս հոյակապ կրթական հաստատութիւնը: Նախակրթարանը կը բողկանար 11 սենեակներէ մանկապարտէզը խոշոր սրահէ մը, (600 հոգի աանող) ունէր 15 չափ լի խանութներ, խորհրդարան մը և Ա. Խաչ եկեղեցին:

Հրդեհին պատճառաւ 5000 Ս. Ոսկիէ աւելի վընաս մը եկաւ այս դպրոցին:

Եւ Հրկիզելոց Խնամատար Մարմին կոչուածէն ստացած հանգանակութիւններէն միայն այս վարժարանին 170 Ս. Ոսկի մը հասաւ, մինչ 25000 հազար ոսկին հալեցաւ Գաշնակցութեան կառասին մէջ, որ-

պէսզի նոր ոճիբեր պատրաստեն:

Հրդեհէն 8 օր վերջ դպրոցը բացուեցաւ մասնաւոր աշխատանքով Թաղ. Խորհուրդին, Տնօրէնութեան և Ուսուցչական կազմին: Կարծեր տեսնել վերջիններուն աշխատանքը:

Դպրոցի վերածուած այս շինքը գրաւուեցաւ Գաշնակցութեան մութ հաշիւներով: Հազարաւոր ծրնողք և աղէտեալք ցոյց մը ըբին ի նպաստ դպրոցին, բայց անկարելի կըլաւ գին: Երական իշխանութեան որոշումը փոխել տալ: 3 Օրուայ մէջ ուրիշ տեղ շինուեցաւ: Դպրոցը հոն ծուարեցաւ:

Տարեվերջը մինչև այժմ բաց չի ձգող այս վարժարանը հրդեհի և դաշնակ Խնամատարի անարգարութիւններուն երեսէն 900 Ս. Ոսկիի բաց մ'ունեցաւ:

1933—34ին դպրոցը վերաբացուեցաւ յարմարագոյն շէնքի մը մէջ, որ ունի 11 սենեակներ, խոշոր սրահ մը (600 հոգինոց) և 4 սենեակնոց Մանկապարտէզ մը: Այս շինութիւնները արժեցին մօտ 500 Ս. Ոսկի որոնք հին բացին վրայ աւելցան:

Դպրոցը ունի ոչ միայն ծառայ ընդարձակ բակ մը, այլ ունի նաև ֆութպօլի կանոնաւոր դաշտ մը: Դպրոցը կը գտնուի հանրակրթի նէհրի դժին ծայրը, շրջապատուած է նոր Հաճըն, Գարանթինա, Մուտավվար, Էշրէֆիէ, Հայկաչէն, Ազգաչէն, Բրմէյ, նոր Մարաչ, Անդր-Նէհրի հայաբնակ թաղամասերով: Մատակարար մարմինն է Ս. Խաչի Թաղ. Խոր-

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

8 Եսրապ

պիպլի կողմէն Պագածագ գիր-
քէն 1500 զինուորներով և տաս-
նըեակ թշնամոթներով: Կոիւր
բուռն սաստկութեամբ շա-
րունակուելով Յուարին գետինը
եօթը ժամ անընդհատ: Տեղա-
տարափ անձրեւ և թանձրախիտ

9 Կիրակի

ժառախուղը կը նպաստեն թշնա-
միին յառաջխաղացման և «Թա-
թառ-Ալյանկ» թուրքերուն ձեռ-
քը կ'անցնի: Իրիկուան ուշ ա-
տենն հակաշարձակողակաւի կը

10 Բ. շաբթի

ձեռնակուի սպտամբներու կող-
մէ և թշնամին կ'ստիպուի նա-
հանջել և պարտութեան ամօթա-
լի ճամբան բռնել: Հայերը 6 վե-

11 Գ. շաբթի

րաւոր և նահատակ տուին իսկ
թշնամին՝ բազմաթիւ սպանեալ
ներ և վիրաւորներ:

12 Դ. շաբթի

1915 Օգոստոս 19ին տեղի կու-
նենայ երրորդ և ամենամեծ պա-
տերազմը ձէպէլ-Մուսացիներուն
3000 հազար կանոնաւոր ուժե-
րով և բազմահազար խուժանով
մը, չորս կետերէ, Գըղըլճայէն
Սուուլուգէն, Տամլաճըգի մեծ

13 Ե. շաբթի

Սուուլուգէն, Տամլաճըգի մեծ

14 Ուրբապ

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

15 Եսրապ
Տօն Եկեղեցւոյ

Զուրի կողմէն, Եօյ Աղրզիէն և
ապա Շէյխ-Օրտուչէն: Թշնամին
ճակատ կը յարդարէ Զանալով
պաշարել զանոնք: Անհաւասար
ճակատամարտներէ յետոյ իրիկ-
ուան դէմ թշնամին կանգ կ'առ-
նէ Թաթառ-Ալյանկ պատմական

16 Կիրակի
Տօն Խաչվերաց

շնորհաբազակ դաշտը՝ ուր կը գիշե-
րէ: Կոիւր յաջորդ օրը եւս շա-
րունակուելով իրիկուան մօտ
թուրքերը Տամլաճըգի Սուէտա-
ցիներուն կեդրոնական բանա-
կատեղիին կը յօտենան, բայց

17 Բ. շաբթի

քաջամարտիկ Սուէտացիները
վերջին գրոհով մը փախուստի
կը մատնեն զանոնք, ռազմա-
դաշտը ձգելով հազարի չափ զի-
ակ հազարներով փամփուշտ, եօ-
թը մովզէր և մէկ ջորի:

18 Գ. շաբթի

Օգոստոս 18ի գիշերը, Մովսէս
Գրրգեան իբրեւ լողորդ, Աբրա-
համ Գօճաեանի եւ կարապետ
Խաղճնեանի առաջնորդութեամբ
կը շրջուին Իսկէնտէրուն, Գաշ-
նակից մարտանաւերու հրամա-

19 Դ. շաբթի

20 Ե. շաբթի

21 Ուրբապ

հարգը, որ կառավարութեան կողմէ ճանչցուած է, իբր «Մէճրիս Միլլի» և որը գիւրին չի դար գաշնակ եւ համակիր մարմնին եւ անհատներուն:

Թագական Խորհուրդին կազմն է—

Պ. Գր. Փաշայկզեան	Ատենապետ
Պ. Ռուբէն Երկաթ	Ատենադպիր
Պ Աւետ. Քիւֆէյեան	Գանձապահ
Պ. Նզրթ. Աւագեան	Բ. Ատենադպիր
Պ. Յովս. Պէրպէրեան	Խորհրդական

Այս կազմին կողքին կը գտնուին ողբ. Մ. Ա. զաղարեանի աշխատանքով յառաջացած 500 անգամ ունեցող Սահակեան կրթական Միութիւնը — որուն վարչական կազմն է,

Յակոբ Հայթեան	Ատենապետ
Միս. Վեհուհի	Փոխ Ատենապետ
Կիր. Տօնիկեան	
Սրգ. Ճոնեան	
Ենվ. Տարտաղանեան	
Պղս. Այվազեան	
Գէորգ Երեւանեան	Սմլ. Աջապահեան
Մինս. Խաչիկեան	Վհն. Տօնապետեան
Միսք. Ճէրէճեան	Արմ. Էլոյեան
Անդր. Ղաղարեան	Յովհ. Լաչինեան

ԿրթԱկԱն ՊԱՇՏՕՆԷՌԻԹԻԻՆԵ Է

Տիրար Բ. Ժամկոչեան	Տնօրէն
Տիգ. Վ. Արչակունի	Ուսուցչուհի

Յ. Գ.— Ս. Կ. Մ. վերոգրեալ վարչ-կազմին մեջ մտնելու Է իր եւանդուն անդամներէն պր. Գրիգոր Թաբուխանի անունը:

Օր.	Ս. Զէյպէկեան	Ուսուցչուհի
Պրն.	Ա. Էլոյեան	Ուսուցիչ
Պրն.	Գ. Պուճիգանեան	Ուսուցիչ
Պրն.	Գ. Սիւրմէնեան	Ուսուցիչ
Պրն.	Կ. Տէր Յովհաննէսեան	Ուսուցիչ
Պրն.	Հ. Պէրպէրեան	Երաժիշտ այց. ուսչ.
Պրն.	Մ. Խրիմեան	Ուսուցիչ
Պրն.	Մ. Սէֆէրեան	» Գարտուղար
Պրն.	Յ. Աճէմեան	Մրգ. այց. ուսուցիչ
Պրն.	Յ. Պուճիգանեան	Ուսուցիչ
Պրն.	Խաչիկեան	— »
Պրն.	Վ. Երեցեան	» —
Պրն.	Փէթրօ Ասմար	Այց. »
Ռր.	Մ. Փիրանեան	» Մանկագէտ:
Օր.	Ա. Գալստյան	(Օղն. »
Օր.	Մ. Թաթուլեան	» »
Օր.	Վալանթին Մենակ	» »

Տնտես Պ. Աբրահամ Գաղանճեան
Տնտեսուհի Տիկին Լուս. Քիւֆէյեան

Այս մեր գաղութի միակ վարժարանն է ուր իր տարեկան համերգներով (նախագահութեամբ մին՝ կըրթական նախարարի, իսկ միւսը Բարձր Գոմիսէրի ազնիւ տիկնոջ) և հիանալի մարզահանդէսներով եղակի կը մնայ:

Այս տարի կը տրուի նաեւ ջութակի դասեր:

Նախակրթարանը ունի 330 է աւելի երկսեռ աշակերտութիւն, իսկ Մանկապարտէզը 125:

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

22 Եսրաթ

նատարութեան աղերսագիր մատուցանելու համար:

23 Կիրակի

Սեպ. 5ին Ֆրանսական «Կիշէն»

զրահաւորին ուշադրութիւնը կը

զրուեն ճէպէլ Մուսացիք իրենց

լայնածաւալ դրօշակներու և խա-

րոյկներու ձեւի տակ ըրած հե-

տաքքրական նշաններով, ան-

միջապէս յառաքերութեան կը

մտնեն անոր հետ: Հարկ եղած

տեղերը հեռագրելէ վերջ կը

խոստանայ 8 օրէն որոշ և հաս-

տատ պատասխանը մը տալ, օգ-

նութիւն մը ընել: Նոյն օրը Պ.

Տըմչագեանի թելագրութեամբ

Իէպուսէի եկեղեցին կը ուժա-

կոծուի, որը թրքական ուժե-

րու կայանը և ռազմական պի-

տոյքներու կարեւոր մթերանո-

ցըն էր:

1918 Սեպ. 19ին անդի ունեցաւ

Արարայի հերոսամարտը, ուր

Հայ կամաւորները զօհ տուին

24 նահատակ և 64 վիրաւոր:

24 Բ. շաբթի

25 Գ. շաբթի

26 Դ. շաբթի

27 Ե. շաբթի

28 Ուրբաթ

ժողովրդային համակրանքը, դպրոցէն ներ-
տարուած աշխատանքը աչքի առաջ ունենալով մենք
կը թելագրենք պատկան մարմինները որ զայն վե-
րածեն 8 ամեայ բարձր վարժարանի մը:

Այս տարուայ պիւտճէն մօտ 4000 Ս. Ոսկի է:

Դպրոցը ամէն աշակերտին ծախսածին միայն կէ-
սը կ'առնէ ծնադքէն. 14ի փոխան 7, 12ի 6, 10ի 5 Ս. Ո.:

* * *

Այս զոյգ կրթական հաստատութիւնները ունե-
ցան իրենց արիւսի ու կրակի երեք մկրտութիւն-
ները:

Ա. Ողբ. Սարգիս Տխրունին այս վարժարանին
Աւագ ուսուցչի պաշտօնըն վրայ հազիւ 4 ամիս մնաց
ու ինկաւ վատանուէն Դաշնակցութեան գնդակով,
1929 Յուվար 17ին:

Բ. Հրգեհն ամրոզլ քէմրին հետ մոխրացուց այս
տիպար հաստատութիւնն ալ 1933 Յուվր. 30ին:

Գ. Անիրաւուած այս վարժարանին արդար դա-
տը պաշտպանող եւ անոր գոյատեւման նպատակա-
կազմուած Սահակեան կրթ. Միութեան գործոն ուժը
ողբ. Միհրան Աղազարեանը վատարար նոյն դաւա-
ղիրներու կողմէ սպաննուեցաւ 1933 Հոկտ. 11 ին:

Կրթասէր եւ նախանձախնդիր ամէն մէկ հայոց
պարտք կ'իյնայ օգնե անոր գոյալուեման և բարձր-
բացման համար:

ԻՐԱԶԷԿ

29 Շաբաթ

30 Կիրակի

Վարազայ խաչ

Շմաւոն (Գ. Կաֆեան) Հնչակեան անուանի գործիչ եւ հիմնադիրներէն Ս. Գ. Հնչակեան Կուսակցութեան, մեռած է 1930 Յունուար 23ին:

Տօքթ. Պէննէ ծնած է Հրատէյնիկի մէջ 1881ին Շրջանաւարտ Պէյրութի բժշկական համալսարանէն անդամ Տաճկաստանի կեդրոնական վարիչ մարմնի:

Արամ Աջրքաչեան, ծնած է Արաբկիր, Փորքը Հայքի յայտնի գործիչներն եւ անմահացած է Շապին Գարանիսարի մէջ տարած յեղափոխական շարժումներով:

Գեղամ Վանիկեան (Վանիկ) Ծնած է Վան, Պոլսոյ Հնչակեան Ուսանողական Միութեան հիմնադիրներէն եւ աշխատակից «Հնչակ» եւ «Կայծ» թերթերու:

Սապահ-Գիւլեան ծնած է 1861ին Նախըջեւան: Յայտնի հոետոր, անխոնջ մշակ Հայկական Գատի եւ Ընկերվարական հմուտ տեսաբան: Մեռած է Ամերիկա 1928ին:

1892 ին Աղասի Սուէտիա կը հասնի կուսակցական միախառնով Կարապետ եւ Յասոյի Կարիկեան եղբայրց առաջնորդութեամբ, որոնք Պէյրութ կը գտնուէին ուսանելու համար, և առաջին անգամ բլաւով Յեղափոխութիւնը մուտք կը գտնէ Սուէտիա, որը մինչ այդ անձանօթ էր Հայ աշխարհին:

1 Երկուշաբթի

Սեպ. 9ին երկու Ծէլլան տըղաք երեք հատ նամակ կը բերեն հաղարպետ. Բիֆ սթէն եւ թրքասը Տօքթ. Բ. Հէքիմեանէն ձէպկը Մուսաղոց անձնատու թիւնը պահանջող. երկու ժամ միայն պայմանաժամ շնորհելով:

2 Երեքշաբթի

Սեպ. 9ին ֆէլլան տղոց բերած նամակներուն պատասխանները ճամբելէ մէկ ժամ վերջ կատարել եւ ամենավերջին ճակատամարտը կը մղուի Մուսա լեռան վրայ, յարձակողները՝ արաբներ չարաչար կը պարտուին ահագին կորուստներ տալով:

3 Չորեքշաբթի

4 Հինգշաբթի

5 Ուրբաթ

Սեպ. 10ին երկու զրահաւորներով կը ուժակոծուի Սուէտիոյ թրքական զօրանոցը, Գապաղը թուրք զիւղը և Քէպուսէն 157 թնդանօթի հարուածներով:

6 Շաբաթ

7 Կիրակի

Սեպ. 11ին մարտանաւերուն հրամանին համեմատ, ժողովուրդը ծովափ կը գիմէ ու նաւեկ պապատանին:

ՈՂԲ. Մ. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՔԱՌԱՍՈՒՆՔԻՆ
ԱՌԹԻՒ

ՊԱՀ Մ՛ԻՆՔՆԱՄՓՈՓՈՒՄԻ

Անհուն ուկիանի ափունքին կանգնած՝
Մարդկութիւնն համայն կը դալարուի յար,
Տանջանք, տուայտանք, համեմն են դալար
կեանքին հիւանդկախ, հիւժուած ու յոգնած:

Երկինքն ու երկիր, տիեզերքն համայն,
Միշտ յարափոփոխ ու միշտ ալ արթուն,
Շունչ կուտան կեանքին՝ հողոյն բնութեան—
Դարարու շղթան է նոյն իսկ ունայն

* * *

Ոչ ոք կը դառնայ աշխարհի
Ոչ ոք կեանք ունի առանց զրկանքի
Ամէն բան ունի սկիզբ ու վախճան,
Ով որ կտրիճ է ու արդարադատ
Նէ է լոկ անհուն սէր. գործ անընդհատ,
Իւր ազգին երբէք նա չէ դաւաճան:

* * *

Մարդկութիւնն համայն կարօտ է լոյսի.
Տիեզերքն անհուն հանգոյն քառսի:
Կը խեղդուի մարդ, փառք, պատիւ ու կեանք՝
Արցունք ու ժպիտ, վիշտ ու խրախճանք.
Երբ մթնոլորտն այսպէս տխուր ու դալուկ,
Ալքին մէջ ունի բիւր-սովալուկ:

Դէհ անգութ աշխարհ
Մարմարեայ մակար
Փլչիր իմ գլխին—
Զոհեր անհամար
Ընտիր, թանկագին
Անցան ու գացին:

Ես ալ պիտ երթամ ճամբէն փշապատ,
Կեանքէն դէպի կեանք անհուն ու անհատ:

Վ. Տ.

Պէյրութ

21. 11. 933

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՀՈՒՏԵՄԲԵՐ

8 Բ. շաբթի

Սեպ. 13ին և յաջորդող քանի մը օտերու ընթացքին նաւերէն կը փոխադրուին Բօրսայիտի ձօռ Սուէզի ջրանցքին ասիական եզերքին վրայ գտնուող Լազարէթ անուն վայրը, ուր կը մնան մինչեւ համաշխարհային պատերազմի վախճանը, 1919ի աշնան:

9 Գ. շաբթի

Մեծն Մուրադ (Հարրարձում Պօյաճեան) ծնած Հաճըն 1860ին:

10 Դ. շաբթի

1890ին Մեծ ցոյցի զիսաւօր կազմակերպիչներէն, 1894ին կը ղեկավարէ Սասնոյ ապստամբութիւնը, և նոյն տարուայ օգոստոսի վերջերը՝ ձերբակալուելով կը դատապարտուի ցկեանց բերդարգելութեան Ափրիկեան Տրիպոլիս, ուր կը մնայ 11 տարի,

11 Ե. շաբթի

Հնչակեան կեդրոնը կը յաջողի զուրս քաշել բանտէն 1905ին:

12 Ուրբաթ

Ապա երեսփոխան կ'ընտրուի Օսմանեան խորհրդարանի: 1915ին Իթիհատականներուն կողմէ կախաղան կը բարձրացուի Գեսարիոյ մէջ:

13 Շաբաթ

14 Կիրակի

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՀՈՒՏԵՄԲԵՐ

15 Բ. շաբթի

16 Գ. շաբթի

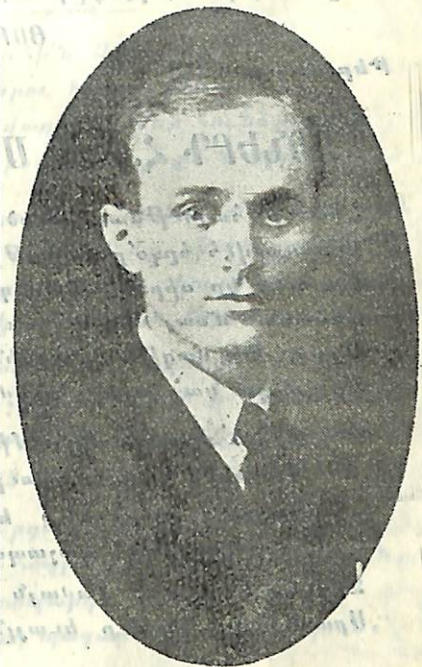
17 Դ. շաբթի

18 Ե. շաբթի

19 Ուրբաթ

20 Շաբաթ

21 Կիրակի

Մ. ԱՂԱՉԱՐԵԱՆ

Յայտնի հրապարակագիր, քաղաքական լեզուագետ եւ խրվագիր: 1892—1933

Արիւնյւրայ հասակովըդ եկուր, նորէն
Այդ հասակովըդ ալ քեզի ես կր սիրե՛մ,
Զի Ա՛ՐՇՄԼՈՅԱՆ կը ցրցքնէ շողն ոսկեղէն,
Ազատութի՛ւն, զէ՛մքըդ ներկող արեան մէջէն:

ՅՍԲԷԹ Մ. ԻՍԿԷՆՏԵՐԵԱՆ

Թեր Հոկտ. 1918

ԶՈՆԵՐԳ Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Հանուր հայութեան պարծանք ու պատիւ՝
Ունինք վէ՛հ հըզո՛ր միութիւն ազնիւ,
Սրտանց կը սիրենք Բարեգործական,
Անսասան մնայ մինչեւ յաւիտեան:

Այս է մեր մաղթանք երկինք ամէն օր՝
Որ՝ միշտ նա՛ ըլլայ վըսեմ և հըզօր:

Որք և այրիին միշտ մխիթարիչ,

Վշտակիր հայուն, ցաււն ամոքիչ:

Սրտանց կը սիրենք եւայլն (կրկնում):

Հայ վարժարանաց՝ պաշտպան ախոյեան՝

Զեռներ կ'երկարէ՛ հաժայն Հայութեան,

Սրտանց կը սիրենք եւայլն (կրկ.) Վ. Ն.

Իրանօթ. — Սոյն Զօներգը երգել՝ կովկասի
Քաջեր թմբեր կազմեցէքի եղանակով:

Հանդիմով կը հրահարակեցի Ողբ Յ. Մ. Իսկեհսեր-
եանի բեղուն գրչից մեկ նմոյցը:

Ա.ԶԱՏՈՒԹԻՒՆ

Իտէալներուս իշխանուհի՛ն Ազատութի՛ւն,
Նըպատակը վեց դարերու երկունքներուն,
Ոտքերուդ տակ ահա վաղուան մեր հունձքերուն
Կարմիր հունձքը կը բողբոջի այնքա՛ն սիրուն:

Սակայն չ'կաս, աւա՛ղ, ո՛ւր ես, ո՛ւր ես նորէն,
Ի՛նչ կը կանչես ժպիտով մը զիս հետուէն,
Բոպիկ ոտքդ բըզըքտբւ՛ւս, կուրծքդ ծըւէն,
Գեղահրաշ հասակդ կարմրած մոյկ արիւնէն:

Անո՛ւշ երազ, ազատութի՛ւն, ազատութի՛ւն,
Բայց կը տեսնեմ... չիրիմն միայն իմիններուն,
Ա՛յս էր խոստումդ, արեա՛ն գինը ա՛յս է հայուն.
Ա՛յս է արդիւնքն վեց դարերու մեր ճիգերուն...:

Պիտի տեսնե՛մ արդեօք զէ՛մքդ սիրով զեղուն,
Ազատ փթթումն հայրենիքիս վառ աստղերուն,
Ու արեւին կենսապարգեւ փաղիւսներուն
Ջերմութեան տակ պողաբերող հողը բեղուն:

Եկո՛ւր, եկո՛ւր, մի տընտընար, մի ուշանար,
Վաղուան հունձքը ահա կուռի շէկ հողին տակ, ...
Եկո՛ւր, եկո՛ւր, խոստումներդ ալ մի՛ մոռնար...
Կուզ'եմ ապրիլ կեանքը խաղաղ ու անապակ:

22 Բ. շաբաթի

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

23 Գ. շաբաթի

Մինրան Ազազարեան ծնած է 1892ին Ալպիսթան, ուսած՝ 1904-1908 Չէյթուսի կեդրոնական վարժարանը, ապա՝ 1909-1914 կ. Պոլսոյ Ազգ. կեդրոնական վարժարանը:

24 Գ. շաբաթի

Եղած է անդամ Պոլսոյ Ս. Գ. Հ. կուսակցութեան Աւսանողական միութեան նւ. ատենադպիր նոյն միութեան, 1915 ին

25 Ե. շաբաթի

ձերբակալուելով արտորւած է Ռէսուլայն, հոն եղած է չոգեկառքի ընկերութեան մէջ պաշտօնեայ, իր ճարպիկութեամբ կրցած է փրկել հարիւրաւոր գաղթականներ և անոնց զործ հայթայթած:

26 Ուրբաթ

Զինադադարին անցած է Մարաշ, որպէս գաստիարակ պաշտօնավարած է Մարաշի Ամերիկեան և Անթիաի որբանոցներու մէջ: Հիմնած է նաւաւին ընկե-

27 Շաբաթ

28 Կիրակի

29 Բ. շաբաթի

րութեան գրասենեակ մը, եղած է Ազգ. երեսփոխան, դաշնակներու սուտ վկայութիւններով դատապարտուած է 4 տարի ազատ բերդարգելութեան:

30 Գ. շաբաթի

Դաշնակցականները բանտին մէջ կը ջանան զինք թունաւորել, որմէ անվնաս կ'ազատի, Թրիփօլի եղած ատեն զարձեալ կազատի դաշնակներու զրկած տէրօրիստներու ձեռքէն եւ զա-

31 Գ. շաբաթի

նոնք ձերբակալել կուտայ:

Պէյրութ վերադարձին եղած է խմբագիր «Լիբանան», «Ժողովուրդ» թերթերուն, կը ջանար հրատարակել «Արարատ» անուն թերթ մը: Իւ հեղինակութիւններն են. — Ինչպէս Գողցան Կարմիր Սաշի Լաթերը, Ա. քոտրականի Յուչեր, Սիաի Վերջին Աթոսկալը, (բանտին մէջ գրուած) մամուլի տակ են. — Դաշնակցութեան Դատաստանը, Հայերը Սուրիոյ եւ Լիբանանի Մէջ:

Պատրաստած է նաեւ մանկավարժական գեղեցիկ մեթոտով գեղադրութեան տետրակներ որոնք Սուրիոյ և Լիբանանի վարժանաններու մէջ մեծ ընդունելութիւն գտան: Հոկտեմբեր 11ին դաշնակ ոճրագործներու կողմէ կապանուել կնոջ և զաւակներուն առջև:

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1934

ՆՈՅՆԵՄԲԵՐ

1934

1 Հինգշաբթի
Յովնան Ոսկերց.

1814ին ձօրճ Սթէֆէնս հնարեց վայրաշարժը:

1870ին Ֆրանքլի գտաւ շանթարդելը:

2 Ուրբաթ

1800ին Մօնկօյֆիէր եղբարք կը հնարեն օդապարիկը:

1600ին Գալիլէոս հնարեց ջերմաչափը եւ հեռագրտակը:

3 Եւրբաթ
Ամենայն Սրբոց

1869ին Ելեկարական գինամոյժեքենայի կիրարկումը:

1836ին Մորզէի հեռագիրը:

4 Կիրակի

1876ին Հրահամ-Պէլի հեռաձայնի գիւտը:

1876ին Էտիսըն Ամերիկացին հնարեց հեռախօսն ու ձայնագիրը:

5 Երկուշաբթի

1896ին Սարքոնի հնարեց Անթել հեռագիրը:

1918ին Կարսի գրաւումը:

6 Երեքշաբթի

1915ին Վանի ինքնապաշտպանութիւնը:

1929 Մահ Պօղոս Նուպար փաշային:

7 Չորեքշաբթի

298ին Հայոց Տրդատ Թագաւորը Քրիստոնէութիւնը պետա-

Սուլէիոյ Բազմաբնիկ ժողովուրդը 2 ամիս անհաւասար ուժերու նեւ պսակեալով մղելով զիրք կռացասանի ճրանակին ազատարար մարտնակերը.

Տիրույն ԹԵՔԵԵԱՆ
Սուլէիոյ Հայութիւնը ազատող ճրանակը քաղաքի ծովափով:

ՎԵՐՋԱԲԱՆ ՄԸ

Գրառական ժողովի վերջին Չորրորդ նիստին մէջ Պ. Ա. Քեհեաեանի և յմ մեկնումէն յետոյ, 13 և րեւոփոխաններու ներկայութեան կ'ընտրեն Քաղաքական ժողովի եօթը անդամները. և ապա՝ կ'անցնին նոր աստջնորդարանի խնդրոյն: Նոյն պահուն՝ հանրութեան բոլորովին մութ պարագաներու տակ, ատրճանակի հարուածով սպաննուած է երեսփոխան Պ. Վահան Վարդապետեան (Դաշնակցական), ժողովին ներկայ բոլոր Դաշնակցական երեսփոխաններուն վրայ ալ զէնք կը գտնուի եղեր, և հանգուցեալ Վարդապետեանի գրպանէն ալ զէնք ելած է: Վերաւորը հիւանդանոց փոխադրուելէ վերջ, դատական հարցաքննիչ պաշտօնեան կուգայ և Պ. Վ. Վարդապետեանին կը հարցունէ թէ ո՞վ է իր թշնամին: Ան կը պատասխանէ թէ Ո՞ր ՌԻՆԻՄ ԹՇՆԱՄԻ, ժամանակ մը վերջ, հարցաքննիչ պաշտօնեան երկրորդ և երրորդ անգամներ կը հարցնէ թէ ո՞վ է իր թշնամին. կամ որոնցմէ՞ կը կասկածի: Ան երեք անգամներուն ալ «Ո՞ր ՌԻ ՌԻՆԻՄ ԹՇՆԱՄԻ» կը պաստասխանէ: Շուրջը դանւող Դաշնակցական ընկերները կը դժգոհին մահամերձին այսքան ուղղամտութենէն, և կը պահանջեն որ ան վերջին հարկը տայ իր «սեծ» կուսակցութեան, Աղազարեանին անունը անպայման որպէս հոկառա-

կորդ տալով օրէնքի պաշտօնեային: Պ. Վարդապետեան կը մերժէ. կը տատամօր... և վերջապէս. դուրս գացող ձայնով մը կրտէ — Հակառակորդս Միքեան Աղազարեանը ըլլալ կը կարծեմ:

Ահա՛ հանգուցեալի այս վերջին յայտարարութեան վրայ աւելցուած շատ սր անհիմն ու անխղճ ամբաստանութիւններու հիմամբ, որպէս գործուած ոճրին մեղսակից, բանտարկուած եմ Պէյրութի կեդրոնական բանտը:

Տէրը ողորմած է... Արդարութիւնը անշուշտ իր շառաչուն ապտակը պիտի տայ անոնց բաղիցս անամօթ երեսին... Եւ ես՝ այդ օրը պիտի խօսիմ իմ խօսքը հանրութեան:

Բայց խօսք մը միայն:

Դաշնակցական շաղակրատ ու աղմկող լեզուն սկսած է աշխարհիս չորս ծագերէն բոց ու կրակ կըտրել, թոյն ու արիւն կը հոտի անոնց ոճրածին գրիչներէն, բողոք ու զայրոյթ կը տեղադնեն երեւոյթական ոճրապարտներու գլխին, պատիժ ու կախաղան կը պահանջեն իրենց բոլոր գաղափարի հակառակորդներուն համար: Իսկ ես, բանտի մենութեանս մէջ կը խորհիմ աւելի մտամտիփ:

Արդեօք ի՞նչ պատահած է Դաշնակցականներուն համար, նոր բան, սա անցողական աշխարհի վերայ: Զէնք ու նիզակ գործածել, եղբայր եղբոր զէմ գաւ ու ոճիր գործել, հակառակորդներու զէմ սուր ու

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՆՈՅՆԱՐԵՐ

8 Ե. շարքի

կան կրօնք հոգակեց շնորհիւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի :

1453ին Պոլսոյ գրաւումը քա-
թիւն Սուլթան Մէհմէտի կողմէ :

1401ին Հիմնումը Պոլսոյ պատ-
րիարքութեան :

1862ին Ազգ. Սահմանադրու-
թիւն :

1869ին Սուէզի ջրանցքին բա-
ցումը ֆրանսացի Ֆէրտինանտ
տը Լէսոփսի ձեռքով :

1914ին Թուրքիա բնդհանուր
զօրաշարժ հրատարակելով մաս-
նակցեցաւ համաշխարհային պա-
տերազմին :

1915ին Բանամայի ջրանցքին
բացումը Միացեալ Նահանգնե-
րու ջանքերով :

1920ին Հաճնոյ իննամսեայ հե-
րոսամարտի ողբերգական վախ-
ճանը :

2000 տարի Քրիստոսէ առաջ
Հայոց ծագումը: Եւ Քրիստոսէ 300
տարի առաջ Հայկազանց իշխա-
նութեան կործանումը Վահէի
մահով Մեծն Ալէքսանդրի կողմէ:

9 Ռըրաք

10 Եարաք

11 Կիրակի
Զինադադար

12 Բ. շարքի

13 Գ. շարքի

14 Դ. շարքի

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՆՈՅՆԱՐԵՐ

15 Ե. շարքի

190 (Ք. Ա.) Արտաշէսեան իշ-
խանութեան ծագումը :

66 (Ք. Ա.) Արշակունեաց հա-
րըստութիւնը մինչեւ 438 :

16 Ռըրաք

869ին Բագրատունեաց հարըս-
տութեան ծագումը մինչեւ 1060 :

17 Եարաք
Բարեկեդոյան

1080ին Ռուբենեանց իշխանու-
թիւնը կը հիմնուի Գրիգորի մէջ :

1393 Նոյ. 29ին վերջին Լեւոն
թագաւորին մահը Բարիգի մէջ,
մարմինը ամփոփուեցաւ Ալն
Տընիի գերեզմանատունը :

18 Կիրակի

1908ին Ռամկավար կուսակ-
ցութեան կազմութիւնը :

19 Բ. շարքի

1918ին Թրքական նաւատոր-
միլը կը յանձնուի Անտանտին :

1920ին Խորհրդային Հայաս-
տանի պետական լեզուն կը ճան-
ցըուի Հայերէնը :

20 Գ. շարքի

1917ին Լենինի ղեկը տը Թըր-
քահայաստանի ինքնորոշման յա-
տուկ :

21 Դ. շարքի

1927 Օգոստոս 27ին Զօրավար
Աւերգանիկ իր մահկանացուն կը
կնքէ Ամերիկայի մէջ :

տարձանակ քաշել, ժողովրդական սրահներէն ներս
ծեծ ու խոչտանգումներ ընել, ազգին ու հայրենիքին
դէմ մատնութիւններ և դաւադրութիւններ սւրբելու
ասոնք բոլոր ծրագրի վաղեմի և հանրածանօթ մա-
սերն են սա 36 տարիներէ՛ ի վեր յեղափոխական զաշ-
նակցականներուն, որոնք այսօր ամէն կողմերէ արիւն
կը հրտուրտան, անոր ուշացած ծարաւին ա՛յն կը քա-
շեն... Երբ մանաւանդ արիւն կղակ կը կանգնին վե-
րաշինեող Հայաստանի ու անոր արտասահմանեան
խաղաղասէր բարեկամներուն դէմ:

Չէ՞ որ իրենք միայն սուր ու զէնք տուին սա
«Երեկի բօսա» հայ ցեղին. չէ՞ որ իրենք մէկայն վրէժի
խանդը գրին անոր «մրազնաձ» հոգւոյն խորք. չէ՞ որ
իրենք միայն սուր ու զէնք գործածել գիտեն. չէ՞ որ
իրենք միայն «մարտական» կուսակցութիւնն են, միւս
բոլոր «բաւլամորք» ու «բաւլիփուֆ» կազմակերպութիւն
ներու առաջ: Ուրեմն՝ ինչո՞ւ տարբեր կողմերու վրամ
«առնական մարդ» գտնել, զէնք ու սուր գործածող տես-
նել, եղբայրասպան ոճրագործներ փնտռել: Այդ «առ-
նականութիւն»ը, այդ «հերոսութիւն»ը, այդ «մարտակա-
նութիւն»ը, միայն և միայն Դաշնակցականներուն հա-
րադատ ու երկնատուր սեփականութիւնն է, որոնց
ձեռք նետողին՝ ձեռքերը կը կտրեն:

Իսկ խիղճը... զգացումը... որքա՞ն քարացած
կը տեսնեմ անոնք մէջ, երբ իրենց ամբասիր մէկ
ընկերոջ մարմինը փնացնելէ վերջ... հոգին ալ ապուխ-
նաձ են այնքան ճիւղաշին անդթութեամբ մը:

Հապա գերեզմանը... անոր ցուրտ շիբիմը...
ո՛վ գիտէ որքա՞ն տարիներ անվերջ մուրօցկանու-
թիւններու և անաժօթ շահատակութիւններու անըս-
պառ աղբիւր մը պիտի մնայ, անբարոյ շահագոր-
ծումներու առաջ:

Վեհ. կաթողոսն ալ թողած է իր այդ տու-
նը, որովհետեւ անոր մէջ եղբայրասպան ոճիր պա-
տահած է: Այդ լաւ: Այդպէս կը պահանջուէր Քրիս-
տոսի օծեալ առաքեալէն: Բայց... ինչպէ՞ս... առ-
տու եւ իրիկուն իր Ս. աջը կ'երկարէ այն սեւ ձեռ-
քերուն, որոնք հարիւրաւոր հայ կոյսերու անաղարտ
պատիւները յանձնած էին ձէմալներու խենեշ ճիրան-
ներուն...:

Արդարադատութեան լոյսը անշուշտ պիտի ցու-
ցադէ եղբայրասպան կայէններու արիւնոտ ձեռքե-
րը, եւ մենք, այդ օրուան լուսթեան մէջէն՝ պիտ
լսենք երկինքի Աստուծոյն խոժոռ ձայնը իր առաք-
եալին... Ո՛ՒՐ է ԱՅԷԼԸ:

ՄԻՀՐԱՆ ԱՂԱԶՍՐԵԱՆ

ԾԱՆՕԹ.— Վերոգրեալը վերջաբանն է «Մեղապարս
Գաւառակներ» անուն գրքին, որը վերջացուց բանտի
մեջ:

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՆՈՅՆԵՄԲԵՐ

22 Ե. շաբթի

ՃԷՊԷԼ ՄՈՒՍՍՅԻ ՀԵՐՈՍԱՆ
ՄՍՐՏԻՆ ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԱԾ
ՔԱՋԵՐՈՒ ԱՆՈՒՆՆԵՐ 1915

23 Ուրբաթ

Գաբրիել Խոյսեան
Յարէթ Վանահան
Յովհաննէս Սիււմպիւլեան

24 Եսթաթ

Միսաք Պայրամեան
Յովհաննէս Լուրջեան

25 Կիրակի

Աբրահամ Սէքլեմեան
Սամուէլ Մարգարեան
Յակոբ Գարակէօղեան

26 Բ. շաբթի

Պօղոս Անտէրեան
Սամուէլ Պօյաճեան

27 Գ. շաբթի

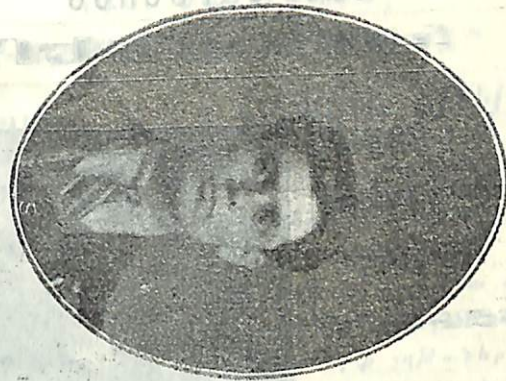
Պետրոս Հաւաթեան
Գրիգոր Գըպուրեան

28 Գ. շաբթի

Գրիգոր Նըզրուրեան
Սարգիս Շանաղեան

Յակոբ Քէսապլեան
Պաղտասար Պէչունեան

Պարսամ Խօշեան
Պետրոս Փէնէնեան

ՄԱՆՈՒԿ ԳՈՍՊԱՅԵԱՆ
Ծնած է 1909ին Հանքն
Զոհուած՝
21 Սեպտեմբեր 1931 Պ Արխ

ՄԱՅՐՈՒՔԻ ՄԱՐԿԻՔԵԱՆ
Ծնած է 1899ին Պ օրու
Զոհուած՝
23 փետրվար 1933 Կոօնօղլը (Յրմս)

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ՆՈՅՆԵՄԲԵՐ

29 Ե. Շարքի

30 Ուրբաթ

Աջէն — Չախ. —

ԵՂԻՍԱՐԴ Ա.Ի.Ս.Գ. ՍԱՐԿՍԻԱՍԳ. ՈՍԿԵՐԻՉԵԱՆ

(Այժմ Մաշտոց քչն. Ոսկերիչեան)

Վեղարատ օրը Հեթոս, ԳեՐ. Տ. ԲԱՐԴՈՂԵՄԻՈՍ Ծ. Վրդ.

ԹԱԳԱՃԵԱՆ

ԳեՐ. Տ. Գեղ.ԱՄ Վր. ՔՅԱՄԾԵԱՆ այժմ Հոգեւոր Հովիւ
Ֆրէզ-նոյի :

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

1934 ԴԵՍԵՄԲԵՐ 1934

ՀԱՅՈՒՆ ԵՐԳԸ

1 Շարքի եւ Բար.

Երգեցիք «Մեր Հայրենիք»-ի եղանակով
Մեր հայրենիք ս զատ անկախ :

2 Կիրակի
Ոսկերէն կանոն

Ոսոխներէն մաքրուած :
Տէր ու ծառայ հարուստ ազգատ
Աշխատու թեան են լծուած :

3 Երկուշաբթի

Մեր հայրենիք չզիմաներէն,
Տաս տարիէ ազատուած,
Կապիտալիստ բռնակալէն.

4 Երեքշաբթի

Վաշխատուէն ազատուած :
Ահա եղբայր նոր պետութիւն
Ընդհանուրէն բողձացուած,
Իւր ծրագիր ազատութիւն
Բնականէն սահմանուած :

5 Չորեքշաբթի

Նայէ՛ նրան նոր վարչաձև
Հարուստ ազգատ հաւասար,
Չիք անկարեա և ոչ պարզեւ
Չիք կողոպուտ չիք աւար :

6 Հինգշաբթի

Հողը Չուրբ և ամէն ինչ
Բանուորին է յանձնուած :
Հին ստրուկ այժմ գործիչ
Աշխատու թեան են լծուած :

7 Ուրբաթ

Հանրապետ խորհրդական,
Նախարարներ ու գործավար,

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Այժմ հաշուեյարգարի օր է. ՀԱՅԸ ղէպի ՀԱՅԱՍՏԱՆ, իսկ անոնք որ կ'ուզեն ցեղ մնալ, համայնք կաղ մեւ, Տոհմ ըլլալ, Հայրենիք երազել՝ թող մնան հոն ուր որ են, կաթողիկոսներ թող սծեն, առաջնորդներ թող ընտրեն, գաւառականներ թող կաղեն, եկեղեցիներ թող կանգնեն, տուններ թող շինեն, ԱՆՀԱՅԸՆԻՔ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆ թող ստեղծեն, զիրար թող մատնեն, զիրար թող յոշոտեն, որբեր շտոցեն, որբանոցներ թող բանան, քաղաքականութիւն թող խաղան եւ պահեն ու պաշտպանեն իրենց ցեղը, համայնքը, տոհմը: Մենք կերթանք մեր ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ լեցնելու համար, Հայաստան մը կանգնելու համար, Հայաստան մը պահելու ու պաշտպանելու համար, ՀԱՅԵՐ ապրելու համար:

Հրաժեշտի օր է, թող աղան իր հօրմէն, եղբայրը իր եղբորմէն, ազգականը իր ազգականէն, բարեկամը իր բարեկամէն հրաժեշտ առնեն. վերջին հրաժեշտ՝ որովհետեւ լեռներն ու ծովերը չեն որ մեզի պիտի բաժնեն, այլ յաւիտենական կեանքը,

Իցի՛ւ թէ մի օր Սուրբոյ, Յունաստանի, Ամերիկաներու ամերուն վրայ ձեր թողած կարօտի բոյրը առնէիւք... :

Մեր գաղթը, մեր չուն, շատ բնական է, որովհետեւ Մայր Հայաստանն է, որ իր գիրկը բացած մեզ կը կանչէ:

Հոն ապրիլ. հոն մեռնիլ, այդ զարերու մեր երազն է. որ այսօր կը ծաթի Արարատի ալեհեր կատարէն այնքան կարմիր, այնքան վարդագոյն: Երէկի ստրուկները միայն աչք չունին ղէպի այն նայելու, անոր լուսաշող ծնունդը տեսնելու, անոր գորովագութ գրկին փարելու, զի խոժոռ է եւ մոռալ անոնց համար, երբ կ'ըսէ. — «Ենչ վերաբերում է այն սարերին, որոնք այս կամ այն կերպով կապուած են Դաւնակցուքեան հետ, այդպիսիներին ցկաւմամբ Հայաստանի դիրքը անպիտոյս է»: Եւ այդ պարգապէս երկրին խաղաղ վերելքին համար, եւ այդ՝ լոկ Սուրբոյ, Յունաստանի եւ այլ երկիրներու մէջ գործազրկութեան եւ քաղցի ճիրաններուն մէջ տուայտող Հայ աշխատաւորութեան սիրոյն՝ ինչ որ գորովալից յուզումով մը կը շեշտէ Հայաստանի վարչապետը:

Եւ ինչ ընել, որ այդ է միակ ելքը: Պէտք է գաւառիլ դաւնակ համայնքին՝ կարենալ կապուելու համար հայ ազգին, հայ հայրենիքին:

Պէտք է հեռանալ դաւնակ ցեղէն կարենալ ոտեղծելու համար ազգային համերաշխ կեանք: Պէտք է հրաժարիլ դաւնակ դաւնակներէն կարենալ ապահովելու համար հանրային խաղաղ կենցաղ: Եւ ո՞վ է մեզու որը եթէ իրերը մեզ հոն են հասցուցեր: Դաշնակ

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ԴԵՎՏԵՄԲԵՐ

8 Եարար
Բամազան

9 Կիրակի
Յակոբայ բարկղ.

10 Բ. շաբթի

11 Գ. շաբթի

12 Դ. շաբթի

13 Ե. շաբթի

14 Ուրբաթ

Չօրապետ ու զօրական,
Ընկեր բանւոր են հաւասար:
Գիտութիւն և զարգացում,
Իրար օգնել, աջակ ութիւն
Անա այս է զօրծաղրում,
Հայաստանի նոր վարչութիւն:

Այն որ Հայ է կը սիրէ,
Իւր պաշտելի Հայրենիք.
Ի խոր սրտէ նուիրէ,
Իւր նուէրը լիութիկ,

ԲԱՆԻՈՐ

ԳՐԱԳԷՏ ԿՂԵՐՍԿԱՆՆԵՐ

Հայր Ղեւոնդ Այիշան
Գարեգին Եպիս. Սրբուհիմանայ
Խրիմեան Հայրիկ
Խորէն Եպիս. Մխիթարեան
Հայր Արսէն Բագրատունի
Հայր Արսէն Այտընեան
Հայր Արսէն Ղազիկեան
Եղիշէ Արքեպիս. Գուրեան
Խորէն Արքեպիս. Լուսինեան
Խորէն Արքեպիս. Նարպէյ

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ԴԵՎՏԵՄԲԵՐ

ԳՐԱԳԷՏ ՀԱՅԵՐ

15 Եարար
Սուրբ Յակոբ

16 Կիրակի

17 Բ. շաբթի

18 Գ. շաբթի

19 Դ. շաբթի

20 Ե. շաբթի

21 Ուրբաթ

Միքայէլ	Նալբանտեան
Գամառ	Քաթիպա
Մկրտիչ	Պէշիկթաշեան
Գրիգոր	Օտեան
Բաֆֆի	
Ռ. Յ.	Պէրպէրեան
Պետրոս	Գուրեան
Արփիար	Արփիարեան
Խաչատուր	Արզիւհան
Շիրուանզատէ	
Գրիգոր	Արծրունի
Գագիկ	Օղանեան
Գրիգոր	Զոհրապ
Ռուբէն	Զարգարեան
Դանիէլ	Վարուժան
Սիա Լանթօ	

ԲԱՐԵՐՈՐՆԵՐ

Մկրտիչ	Սանասարեան
Յովհաննէս	Լազարեանց
Մխիթար	Աբրահայր
Պողոս	Նուպար փոչա
Գ. և Կ.	Մելքոնեան եղբարք
Յարութիւն	Ամիրա Պէզճեան

ցու թեան կը մնայ ուրեմն անքամ վր ետին դառ-
նալ եւ տեսնել թէ ո՞ւր հասած է: Հաճոյքով չէ որ
պիտի ուզէինք կտրել մեր մէկ անդամը, բայց եր-
բէք ալ չպիտի ուզէինք անով գերեզման մտնել:

Ահա թէ ինչու վիրաբոյժի սուր հատոցը վրձ-
նականօրէն պիտի կտրէ այդ պալարը մեր վրայէն:
որպէսզի մենք կարենանք մաքուր արիւնով եւ գան-
ղըւածային կերպով երթալ լեցունել ՈՂՋ ՀԱՅԱՍՏԱ-
ՆԸ ԱՌՈՂՋ ՀԱՅԻԹԵՍՄԲ: Ե. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

Ի՛ՏԵՍ

Ուրախանում եմ

Ի՛սես ձեր տարած մեծ աշխատանքին

Հայրենի երկրում,

Որ միշտ շինում եք, շինում անդադար:

Լեռներ ու ձորեր

Ձեր հսկայ բազկի մեծ գրոհի սակ

ձեղում եմ, բացւում,

Ձեւափոխում եմ, նոր կեանք եմ առնում:

Պատեց երկիրը.

ձանապարհների, ջրուղիների,

Բաշիօների

Հսկայ ցանցերով ծաղկեցին լեռներ:

Պատեց հովիտներ

Փոխան կարմիրի, բերրի կանաչ

Վեա պատմուհանով

Նոր փայլ եմ տալիս, նոր հայրենիքի:

Եւ օրսօրե

Յառաջ է մղում մարդկային պեքի

Աշխատանք փր

Ձեր կրանիքեայ ջղուս ձեռներով:

Փոխան քանդումի

Շինում է այսօր, փոխան մեռելի

Ծնում է այսօր:

Փոխան կռիւի,

Մարդկութիւնն այնտեղ ջան -- եղբայրութիւն

Երբ կանչում է:

Պարտած եմ այնտեղ

Երգեր սուգի, վշի, արցունքի,

Ու տառապանքի:

Հո՛ն յերգում է

Վեա աշխատանքի, սիրոյ երգ մեծ,

Երբ երգելի:

Ու ես տեսնելիս

Հայրենի երկրում Ձեր ֆրսիմներով

Շինող մեծ գործին,

Ուրախանումս եմ, հրճում է հոգիս...

Կեանք Ձեր ձեռներին... :

Վ. ՇՏՈՒՆԻ

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ԴԵՆՏԵՄԲԵՐ

22 Եւրաս
Բարսեղ Հրպ.

23 Կիրակի

24 Բ. շաբաթի

25 Գ. շաբաթի
Ս. Ստեփանոս

26 Գ. շաբաթի

27 Ե. շաբաթի

28 Ուրբաթ

Երկրորդ անգամ բլլալով Հնչ. կուսակցութիւնը 1911ին կը վերակազմուէի ձեւէլ Մուսայի մէջ Յարէթ Մ. Իէկէնտէրեանի եւ Յովհաննէս Գերշրեանի նախաձեռնութեամբ:

1913ին Վերակազմեալ Հնչակեան Մասնաճիւղ մը կը կազմուի ձեւէլ Մուսայի Հաճի-Հապիպլի գիւղին մէջ, Միսաք Իսկէնտէրեանի ջանքերով:

ՀՆԶ. ՀՍՅԴՈՒԿԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲԵՐ

Արխանեանի խումբ

Չէլլօի խումբ

Դանիէլ Զավուչի խումբ

Արժիւ խումբ

Մարտիկի խումբ

Տօնօի խումբ

Քէօսէ Սարգիսի խումբ

Մարգուանի խումբ

Տօնիկի խումբ

Ս. Վահագնի խումբ

ՊԱՏԻ ՏԱՐԵՑՈՅՑ

ԴԵՆՏԵՄԲԵՐ

29 Եւրաս

30 Կիրակի

31 Բ. շաբաթի

ՊՐՈՒՍԱՅԻ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ
ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ
ԳՈՐԳԸ

Այս գորգը 1888ին շինուած է եկեղեցւոյ նուիրուած է Պրուսացի Ալթուհեան երեք քոյրերու կողմէ:

Այդ գորգին Երկայնութիւնը 35 մէթր, լայնութիւնը 25 մէթր, հաստութիւնը 10 սանթիմ:

Տունէն եկեղեցի փոխադրուած է 12 գոմէշի կառքեով:

Տարագրութեան միջոցին թուրքերը չորս կտորըրած և տարած են, Հայոց տարագրութենէն վերազարձին երեք կտորը միայն յանձնած են: Այդ հոչակաւոր գորգը տեսնելու համար հեռաւոր վայրերէ բացի Հայերէ, Եւրոպացիներ եւ Ամերիկացիներ եւս կուզային:

ՓՆՏՈՒԵՑԷ՛Ք

1935-ի Պատի տարեցոյցները՝ որոնք ամենագերազանցն են իրենց նոյն բովանդակութեամբ քան իւր նախորդները:

Աւիստեցլէ տարածել զայն՝ նոյնիսկ ձեր գաղափարի քահուն համար: ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶ

ՔԱՆԻ ՄԸ ԽՈՍՔ

Միհրանի որքան անձը նկատի ունինք որպէս
դոճի նոյնքան եւ երեւոյթը, ոճրագործութիւնը կը
նկատենք դադութահայութիւնը սարսափի ներքեւ
աանկու ձգտող դաւաճանական արարք:

Միհրանը ամէն բանէ առաջ նայ մըն էր և ազ-
գասէր, հայրենասէր, ընտանիքի մը հայր մը, ոճրա-
գործը երբ Միհրանին կ'ուղղէր իր գնդակը գիտէր թէ
ան հայ մըն էր, սակայն անոր նպատակը գաղափա-
րական պայքարող, Հայաստանանուէր Միհրանը ըզ-
գեանել էր, որպէսզի իրենց գէժ կռուի ջիղ ունեցող
աննահանջ պայքարող երկրորդ Տխրուհի մը չ'ապրի
և հող չի շահի, որովհետեւ իրենք այդ սպանութեան
արարքով հաստատեցին թէ Միհրանը իրենց սարսա-
փը, իրենց քունը խանգարող մղձաւանջը եղած էր
Դաշնակցութիւնը այնքան տկարացած է եղեր որ իր
հակառակորդին, չկարենալով բաց դաշտի ճակատ ճա-
կատի կռուին մէջ յաղթել, ինքն ալ համոզու մը գո-
յացուցած ըլլալով իր իսկ տկարութեանը վրայ որո-
շած է դաւով և զէնքով լռեցնել, իր հակառակորդը:

Եւ այն փաստն իսկ է Դաշնակ ոճրածին գայլե-
րու բարոյական ու կազմակերպչական սնանկութեան:

« Ազգային գրադարան

NL0148372

13857